

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, zafinancirano 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru. Uprava Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Alek-sandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.021.

Št. 210

Ljubljana, petek, dne 11. septembra 1931

Leto II.

Thorvald Strauning, danski ministrski predsednik

Skandinavski konferenca

Oslo, 10. oktobra. v. Listi se mnogo bavijo s sestankom ministrskih predsednikov Danske, Švedske in Norveške. Na tej konferenci so predstavniki skandinavskih vlad obravnavali v prvi vrsti vprašanje norveško-danskega spora zaradi Grenlandije.

Obisk francoskih ministrov v Berlinu

Pariz, 10. septembra. AA. Havas poroča iz Zeneve, da bo nemška vlada v dveh do treh dneh poslala uradno vabilo predsedniku francoske vlade Lavalu in francoskemu ministru za zunanje zadeve Briand, da obiščeta Berlin 26., 27. in 28. t. m. Nemški državni podtajnik Bülow je odpotoval iz Zeneve v Berlin potem, ko je razpravljal z nemškim ministrstvom za zunanje zadeve dr. Curtiusom o vseh zadevah, ki se tičejo obiska francoskih državnikov v Berlinu. Poednost obiska bodo urejene neposredno.

Deset fašističnih mladinskih zapovedi

Rim, 10. septembra. v. Generalni fašistični tajnik Giurati je izdal za fašistično mladino deset zapovedi, »po katerih se bodo morali ravnati, da postanejo vredni fašistični bojevniki«. Zadnja zapoved se glasi: »In hvali Boga vsak dan, ker te je ustvaril kot Italijana in fašista«. V teh zapovedih je Bog imenovan tudi v prvi zapovedi na prvem mestu.

Zanimive so te zapovedi generalnega fašistovskega tajnika, o katerem je znano, da je najbolj nasprotno zadnjemu sporazumu med fašistično vlado in Vatikanom o Katoliški akciji in vplivu cerkve na mladino.

Sestanki državnikov v Ženevi

Rim, 10. septembra. n. Listi so objavili uradno poročilo iz Zeneve, da sta se tik pred svojim odhodom sestala madjarski zunanji minister Walko in predsednik grške vlade Venizelos. Oba državnik sta posetila tudi italijanskega zunanjega ministra Grandija in se z njim dolgo časa razgovarjala. Sinoči pa je Grandi konferiral tudi s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešem. Podtajnik DN Paoluzzi de Calboli je priredil svečan sprejem, ki so se ga udeležili Grandi, dr. Curtius, Hymans, Malinov, Lerroux, Mihalacopoulos, Zaleski, Ghica, Teftik Ruždi bez, Flandin in jugoslovanski zunanji minister dr. Marinković.

Italijanske mornariške vaje pred Spezzio

Spezia, 10. septembra. v. Na Tirenem morju v bližini Spezie so se pričele italijanske mornariške vojne vaje, pri katerih sodeluje vse italijansko tirsensko brodogradnjo in del italijanskih vojnih letal. Pri teh manevrih uporabljajo s pridom umetno meglo, da se skrivajo pred nasprotnikom.

Grčija zvišala carino na naše oglje

Beograd, 10. septembra. 1. Po vestih iz Soluna je grška vlada sklenila s 1. oktobrom t. l. povišati dosedanj carinski tarif za naše oglje. Za vsakih 10 ton se tarif poviša od 3400 na 5700 drahem.

Bivši španski kralj v Innsbrucku

Dunaj, 10. septembra. AA. Kralj Alfonz XIII. se je davi z avtomobilom odpeljal z Dunaja v Innsbruck.

Mednarodni teniški turnir v Varšavi

Varšava, 10. septembra. AA. Včeraj se je začel mednarodni teniški turnir, ki se ga udeležujejo razen Poljakov tudi Avstrijci, Francozi, Madžari, Jugoslavlani in Čehoslovaki. Prvi dan je dal tele rezultate:

Poljak Stolarov je zmagal nad Jugoslovanom Šelacitinskim 2:6, 6:0, 6:2, 6:0; Poljak Poplavski nad Jugoslovanom Milenkovičem 6:4, 6:4, 6:3; Poljak Straub nad Jugoslovanom Radovanovićem 4:6, 4:6, 6:4, 6:3, 8:6; Jugoslovani Konjović pa je premagal Čehoslovaka Navrčila 6:0, 2:6, 6:4, 6:0.

Gospodarska kriza in razorožitev pred DN

Velik govor lorda Cecila — Ni nikake prave vojne nevarnosti — Angleška vlada proti odgoditvi razorožitvene konference — Sprejem italijanskega predloga o premirju v oboroževanju v Angliji in Franciji

Ženeva, 10. septembra. n. Na zborovanju Društva narodov je davi prvi govoril španski zunanji minister Leroux. Naglašal je, da je novi režim v Španiji v popolnem idejnem skladu z ideologijo Društva narodov.

Kot drugi je govoril šef angleške delegacije lord Cecil. Predlagal je, naj se osnuje poseben odbor, ki naj bi proučil vprašanje o volitvah članov Sveta DN, ker sedanji sistem volitev ni več nikomur všeč. Nato je govoril o suženjstvu in ugotovil, da je danes še 5.000.000 sužnjev na svetu. Zahteval je, da posebna komisija DN prouči in predlaga vse ukrepe, ki bi jih bilo treba uveljaviti za zatiranje suženjstva.

Prešel je nato k velikim mednarodnim vprašanjem. Glede finančne krize je poleg drugega opozoril na poročilo finančnih strokovnjakov, ki so imeli svojo konferenco v Baselu. Omenil je nemški finančni položaj in zahteval skupno akcijo, da se vzpostavi zaupanje, ki je v prvi vrsti potrebno za vzajemno finančno sodelovanje. Takšna akcija je nujno potrebna predvsem zato, da se znova oživi plasiranje kapitala v obliki dolgoročnih posojil. Zagotovil je zborovalce, da ni nikake prave vojne nevarnosti. Atmosfero razburjenja so ostvarili le ostri govori politikov in agresivne demonstracije v velikih evropskih državah, ki so imele povsem notranje politične namene. Ko bi demonstrantje in politični govorniki vedeli, kakšen odziv so našli govori in protesti v svetovni javnosti, bi gotovo vseh teh svojih akcij ne uprizarili. Treba je manj ostrih govorov in več pozitivnega dela. Ni rečeno, da je že prišel čas za revizijo mirovnih pogodb, ker bi takšna revizija izzvala le premnogo nemira, treba pa je izvesti razorožitev, ker je edino na ta način omogočeno uveljavljanje mednarodne pravice.

Lord Cecil je kritiziral zračne manevre, ki so se v poslednjih dneh vršili v Veliki Britaniji, Franciji in Italiji. Ti manevri so pokazali, da ni mogoča adekvatna obramba velikih industrijskih in političnih centrov pred ogromnimi letalskimi napadi. Tako so tudi ti manevri prispevali k temu, da je padlo zaupanje, in ljudje nočejo investirati svojega kapitala v velikih mestih.

Načrt angleške vlade za rešitev finančne krize

Načrt je včeraj predložil finančni minister Snowden parlamentu — Načrt predvideva za 70 milijonov funtov novih davkov

London, 10. septembra. AA. Danes popoldne predloži zakladni minister Snowden spodnji zbornici svoj zasilni proračun. Nato bo poročal o vladnih predlogih za štednjo in uvedbo novih davkov, kar naj omogoči uravnovesenje državnega proračuna. Govoril bo najbrž eno uro. Baval se bo v kratkem s splošnim položajem in nato obrazložil vladni program za štednjo in poročal o nameravanih spremembah v davkih.

Vlada je že vse potrebno pripravila, da parlament takoj uzakoni njene odredbe. Sinoči je zbornica sprejela resolucijo, ki

ker se boje, da bi v slučaju vojne letala v nekaj minutah pogubila njihov trud in denar.

Govoril je končno še o razorožitveni konferenci. Zatrdil je, da angleška vlada ne bo dopustila, da bi se konference odgodila. Konferenca se mora v vsakem slučaju pričeti 2. februarja 1932. leta. V zvezi s tem je pohvalil Grandija, ki je predlagal premirje v oboroževanju med vsemi velikimi silami za ves čas, ki ga bo zavzela konferenca. Dejal je, da bi morala ta predlog obravnavati tretja komisija DN ter da ga bo z vsemi svojimi silami podpiral. Razorožitvena konferenca mora uspeti in mora pokazati znatne pozitivne rezultate. Zanj je treba mnogo dobre volje, da bo čim več storila.

Ob zaključku je še dejal, da bi pravo in resnično francosko-nemško zblizanje odstranilo največji del mednarodnih težav.

Ženeva, 10. septembra. AA. Po lordu Cecilu je govoril na seji Društva narodov švicarski delegat Motta, ki je med drugim izjavil, da ni ugodno razpravljati v Ženevi o vprašanju reparacij in dolgov. Francoski minister za zunanje zadeve bo govoril jutri, popoldne pa nemški minister za zunanje zadeve Curtius.

Varšava, 10. septembra. AA. Pat poroča: Poljski tisk komentira nemško noto o razorožitvi ter piše o njej zelo ironično. »Gazeta Poljska« pravi, da nemškim številkam nihče ne veruje. »Kurier Porany« prinaša članek pod naslovom »Nemška nesramnost«, v katerem oporeka pravilnost podatkov v nemški noti.

Ženeva, 10. septembra. v. Japonski delegat Jošizara je predložil tajništvu DN za splošno razorožitveno konferenco poročilo o japon. oboroženih silah. Japonska vlada je v svojem »memorandumu« naglasila, da je skrčila oboroževanje, kolikor se je le dalo, da ne bi bila ogrožena država. Med drugim je v svojem poročilu navedla, da je znižala število pehotnih divizij od 24, kolikor jih je imela pred vojno, na 10.

Ženeva, 10. septembra. d. Italijanska vlada je predložila Svetu DN zahtevane podatke glede stanja svoje vojske. Glasom tega memorandumu ima Italija 280.000 mož pod orožjem in 1501 bojni aeroplan. Izdatki za vojsko znašajo 6 milijard lir.

Memorandum se dotika tudi vprašanja glede vsesplošnega prekinjenja oboroževanja za časa razorožitvene konference, kar je že te dni predlagal Grandi na zasedanju Društva narodov. Tekst memorandumu bo v prihodnjih dneh objavljen.

London, 10. septembra. AA. Predlog italijanskega zunanjega ministra Grandija, naj se do sestanka svetovne razorožitvene konference ustavi vsako oboroževanje, je izzval v angleških političnih krogih veliko zanimanje in splošno odobravanje.

Današnje »Times« pravijo, da je Grandijev predlog zelo dobrodošel in da bo svet želel čuti tudi njegove podrobnosti.

»Times« nadaljujejo:

»Vsa njegova vrednost odvisi od interpretacije in izvedbe. Anglija je že zelo omejila pomorsko oboroževanje. Zmanjšala je svoje vojne brodogradnje od leta 1914 za 38%. Prav tako je londonska pomorska pogodba znatno omejila pomorske bojne sile treh glavnih pomorskih velesil in sicer v vseh vrstah vojnih ladij. Temu mora sedaj slediti odgovarjajoča omejitev letalskih in bojnih sil na kopnem. Sedaj se je predlagalo, naj se premirje v oboroževanju raztegne tudi na kopne in letalske bojne sile. Predlagajo, naj se do konca svetovne razorožitvene konference ustavi vsa proizvodnja topov, tankov, bojnih letal in gradnja utrd, arzenalov, strateških cest in železnice.

Kakor je ta predlog zanimiv in velike vrednosti, se mora kljub vsemu temu pričakati s sodbo, dokler ne bo dana o njem konkretna interpretacija. Poročajo, da so sprejeli ta predlog v Parizu zelo hladno.

London, 10. septembra. n. »Chicago Tribune« poroča, da je tajništvo DN neoficijelno pozvalo vlado USA, da imenuje svojega oficijelnega zastopnika pri DN. Ta zastopnik bi bil neke vrste uradni poslanik USA pri DN in ne le neoficijelni opazovalec, kakršnega so imele do sedaj Zedinjene države v Ženevi. To bi pa bil prvi korak k kontretnemu vstopu USA v DN.

Pariz, 10. septembra. n. Tisk z vso ostrnostjo komentira Grandijev govor na zborovanju DN. »Matine« razlaga francosko stališče in zahteva, da se v prvi vrsti reši vprašanje varnosti in šele nato problem razorožitve.

Nemci organizatorji terorizma na Poljskem

Senzacionalna odkritja poljskega lista o zvezah med berlinsko vlado in ukrajinskimi terorističnimi organizacijami

Varšava, 10. septembra. AA. Pat poroča: Ilustrirani kurir »Kodzeny« objavlja senzacionalen članek, v katerem obtožuje nemške uradne kroge, da so organizirali ukrajinsko teroristično akcijo. List objavlja faksimile dveh pisem, za kateri trdi, da sta bili pisani od uradnikov ministrstva za zunanje zadeve v Berlinu. Iz pisma je razvidna zveza med nemškim ministrstvom za zunanje zadeve in ministrstvom za vojsko in ukrajinsko teroristično organizacijo na Poljskem.

List poziva nemško socialno-demokrat-

sko stranko, naj v Reichstagu zahteva izvolitev posebnega odbora, ki naj preišče to obtožbo. Poljsko vlado pa list poziva, naj ukrene vse potrebno, da onemogoči tako delovanje.

Nemška ljudska stranka proti dr. Curtiusu

Berlin, 10. septembra. AA. Ljudska stranka je zavzela stališče, protivno ministru za zunanje zadeve Curtiusu.

Zarota proti tekmi za Schneiderjev pokal

London, 10. septembra. AA. Policija je odkrila zaroto proti tekmi za Schneiderjev pokal. Zarotniki so nameravali poškodovati letala in tako onemogočiti tekmo. Oblasti so odredile, da se letala najstrožje zastražijo. Postavili so na prostoru, kjer jih hranijo, dvojno oboroženo stražo.

Letalski poročnik Stainforth bo vodil letalo S. 6. B., ki je opremljeno s posebno močnimi stroji, ki pa še niso izgotovljeni. Poročnik upa, da bo postavil s tem letalom nov svetovni hitrostni rekord. Letel bo čimprej in najbrž že v tork.

Kritje nemških novčanic

Berlin, 10. septembra. AA. Kritje nemških novčanic z zlatom in devizami znaša 41,3 odst.

Zunanje-politični argumenti

Kakor je resničen stavek, da je mogoče voditi dobro zunanjo politiko le, če je notranja politika dobra, prav tako pa je resnična trditev, da ne more biti nobena notranja politika dobra, če ne upošteva vseh zunanje političnih argumentov.

Na zasedanju Društva narodov se je jasno pokazalo, da je danes poleg razorožitvenega in varnostnega problema postala gospodarska kriza eno najbolj perečih vprašanj. Ogromna večina vseh evropskih državnih proračunov je deficitna in po ameriških računih znaša proračunski deficit evropskih držav skoraj 3100 milijonov zlatih mark ali nad 43 milijard dinarjev. Na čelu držav s deficitnim proračunom koraka Nemčija, kjer znaša primanjkljaj 1250 milijonov mark. V mnogih državah pa so razmere še obupnejše, zlasti na Madjarskem, Bolgarskem in v Romuniji. Vsi ti deficiti dokazujejo, da v Evropi manjka denarja, in ker manjka denarja, pridobiva ta po starem narodno-gospodarskem pravilu na veljavi, vsled česar cene padajo. In za poljedelske pridelke padajo v takšnem tempu, da je že v mnogih državah kmetovalec v obupni krizi. Kljub vsej nizki ceni pa kmetovalci vseeno ne morejo izvažati svojih pridelkov in zlasti na Madjarskem je v tem pogledu stanje obupno.

Splošnost evropske gospodarske krize kliče vedno glasneje k složnemu delu vseh držav za omiljenje te krize. Dejansko se tudi že Društvo narodov pripravlja, da prikaže vsaj v najnujnejših slučajih na pomoč. Nobenega dvoma pa ni, da bo v tem oziru mednarodna pomoč še rasla, ker skušajo boljševiski agitatorji na vso moč izkoristiti evropsko krizo za svoje prevratne namene. Stalin je to na seji politbiroja tudi že odkrito priznal in dogodki v Nemčiji in Španiji dokazujejo, da se moskovski načrti tudi že izvajajo. Pa še cela vrsta drugih razlogov je, ki sili k evropski koncentraciji in vsled katerih se mora notranja politika vsake države vedno bolj ozirati na zunanje-politične razloge.

Vzporedno s koncentracijo v veliki zunanji politiki pa se vrši skoraj v vseh državah tudi velika notranja koncentracija, pa čeprav je ta vsled strankarskega življenja bolj skrita. Tako je nova MacDonaldova vlada odkrila koncentracijska vlada in prav tako služi tej ideji Brüningova vlada, ki brez ozira na razne stranke izvajajo to, kar zahteva ozir do sanacije nemških financ. Na Madjarskem ima Karolyijeva vlada tako široka pooblastila, ki so sicer običajna le za vlade najširše koncentracije.

Po vsem svetu se torej skuša s koncentracijo vseh narodnih sil najti možnost in moč za izhod iz gospodarske krize. Kar velja za ves svet, to velja tudi za Jugoslavijo. Tudi pri nas je koncentracija narodnih sil nujna, lasti pa vseh produktivnih sil. K sreči se takšna koncentracija tudi že vrši. Mesta se organizirajo v eni organizaciji, metalske zadruge nastopajo skupno, naša zunanja trgovina pričenja voditi po enotnih smernicah in še cela vrsta drugih pojavov in dejstev dokazuje, da se koncentracija vrši.

Ta koncentracija pa bi se morala razširiti tudi na politično polje. Ne smejo postranska in manj važna vprašanja biti ovira za skupno delo, ker so gospodarska vprašanja tako odločilne važnosti, da gre njim prvenstveno mesto. Pa še to je treba upoštevati, da bo samo od intenzivnosti naše koncentracije odvisno, koliko bo veljal naš glas pri skupnem reševanju evropske krize. Če samo zato, ker koncentrirajo drugi svoje sile, jih moramo koncentrirati tudi mi. Ta zunanje političen razlog je naravnost imperativen.

Ni pa mogoča koncentracija na podlagi razlik, ki še obstoje med nami, temveč le na podlagi našega edinstva. Kajti samo na podlagi našega edinstva se povdari naš skupen cilj, ta pa je svetelnik, ki kaže na h koncentraciji. Naše narodno in državno edinstvo je zato prvi pogoj dobre jugoslovanske politike in zunanje-politični razlogi potrjujejo to resnico.

Imenovanja

Beograd, 10. septembra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja sta bila na predlog prosvetnega ministra in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta pomaknjena pri narodnem gledališču v Ljubljani: V 6. skupino ga. Angela Rehar, dozdaj v 7. skupini, v 7. skupino J. Plut, dozdaj v 8. skupini.

Beograd, 10. septembra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja sta bila na predlog prosvetnega ministra, v soglasju s predsednikom ministrskega sveta postavljena v prosvetnem ministrstvu za inspektorja 3. skupine: Ljude Girometa, odvetnik iz Zagreba, in Ilija Prelević, predsednik okrožnega sodišča v ostavki.

»Germania« o novem redu v Jugoslaviji

Polno priznanje glasila nemškega katoliškega centra velikemu delu Nj. Vel. kralja v zadnjih dveh letih

Berlin, 10. septembra. r. Tukajšnji list »Germania«, osrednje glasilo nemško-katoliškega centra, objavlja pod naslovom »Novi red v Jugoslaviji« daljši članek o povratku Jugoslavije k ustavnemu režimu. List najprej naglašja, da so se že več časa opazili znaki, ki so kazali, da se pripravljajo sprememba, ki je postala gotovo dejstvo s proglasom od 3. septembra 1931. in z uvedbo nove ustave kraljeve.

Nato prehaja članek k zgodovini zadnjih dveh let ter omenja s priznanjem zasluge, ki si jih je stekel Nj. Vel. kralj s svojimi napori v dobi diktature. Če hočemo, pravi list, pojasniti cilje svoječasne diktature, tedaj se to ne more lepše storiti nego če se posamejno besede, ki jih je napisal kralj Aleksander v svojem omenjenem manifestu. Te besede se glasijo: »Varovanje narodnega edinstva in državne celote je moja sveta dolžnost in najvišji cilj moje vlade. To dvoje je bilo cilj in glavna naloga režima, ki sem ga bil uvedel dne 6. januarja 1929.« Priznati se mora, ne da bi se hotelo simpatizirati z diktaturami, da je bil položaj kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev proti koncu leta 1928 takšen, da je bila potrebna operacija. Parlament je bil raztrgan v plemenske stranke in ne samo da ni več vladal, temveč je tudi kralju onemogočal vsako pravo vladanje. Plemena, ki so bila vsled srečnega izida vojne zjedinjena, so bila na najlepši poti, da to s krvavimi vojnami pridobljeno edinstvo kompromitirajo. Na ta način so prihajali do izraza pojavi separatizma, ki so šli v prid izključno le sosedom. Te pojave je kralje-

va diktatura odstranila in ostvarila uspehe, ki bi se parlamentarnim potom ne bili mogli nikdar doseči. Razdelitev države na banovine po vzorcu francoskih departementov, ki se dajo lahko upravljati, uvedba novega imena države, ki kot »kraljevina Jugoslavija« upodablja to, kar posamezna plemena zedinjuje, vse to in še druge pomenovitve, ki spadajo med pravice in dolžnosti države, se mora računati kot velik uspeh začasne kraljeve vlade.

Nato podaja list vsebino nove ustave, ter naglašja med drugim tudi one določbe, ki se nanašajo na prepoved verskih, plemenskih in regionalnih združevanj v strankarsko-politične svrhe. — V bodoče, pravi, ne bo torej več nikakih srbskih, hrvatskih ali slovenskih strank, temveč se bo strankarstvo razvijalo v obliki vsedravnih strank in zvez. — Kako daleč bo praksa odgovarjala teoriji, o tem bi bilo odveč prerokovati. Vsekakor se opazuje že začetki, po katerih se da soditi, da se bosta formirali dve strankarski skupini; na eni strani jugoslovanska državna stranka, ki se mora smatrati kot bodoča vladna stranka, na drugi strani pa opozicijska stranka, katere sestava se za sedaj še ne da pregledati.

V nadaljevanju podčrtuje list preuredbo banovin, v kateri vidi srečno demokratizacijo njihove uprave. Vsekakor, zaključuje, se začneja s proglasitvijo jugoslovanske ustave nova doba v zgodovini države in naroda. Videlo se bo šele, ali bodo nove stranke znale upoštevati izkušnje dve in pol letne prepovedi, ki so jo bile same zakriville.

Vprašanje madjarskega posojila v Ženevi

Finančni odbor bo razpravljal o madjarski spomenici danes ali jutri — Nestrpno pričakovanje v Budimpešti

Budimpešta, 10. septembra. n. Tukajšnje gospodarske kroge zelo zanima madjarsko vprašanje pred DN. Listi obširno poročajo o vsaki malenkosti, ki se zgodi v Ženevi v zvezi z madjarskim memorandumom. — Finančni odbor DN bo razpravljal o madjarskih zahtevah v petek ali v soboto.

Madjarska vlada bo poslala v Ženevo še dva finančna strokovnjaka, in sicer ravnatelja Narodne banke Imredija in državnega podtajnika pri finančnem ministrstvu Jakaba. V ministrskem predsedstvu in pri

finančnem ministrstvu so danes zbrali ves material, ki ga nameravajo poslati v Ženevo.

Listi poročajo, da se je madjarski zunanji minister Valko včeraj popoldne sestal z Lerrouxom, Grandjem, Flandinom in Tefvik Ruždi bejem, s katerimi se je posvetoval o vseh vprašanjih, ki zadevajo Madjarsko. Danes ob 11:55 se je Valko vrnil iz Ženeve v Budimpešto in takoj prevzel svoje resorne dolžnosti.

Kontingentiranje uvoza lesa v Francijo

Do konca tega leta lahko izvozimo še 900.000 ton navadnega lesa Kontingent obdelanega lesa izčrpan

Beograd, 10. septembra. AA. Kakor je naši javnosti znano, je francoska vlada z nedavnim dekretom sklenila, kontingentirati uvoz navadnega in obdelanega lesa v Francijo. Ta ukrep je začasen. Globalni kontingent za uvoz navadnega in obdelanega lesa je določen na podlagi uvoza lesa v toku zadnjih 5 let od leta 1925 do leta 1929. Kontingent se računa od začetka januarja 1931. Kar se tiče navadnega lesa, nam ostane doslej za uvoz v Francijo 900.000 ton, ki se lahko izkoristi do konca leta 1931. Kar se tiče obdelanega lesa, je kontingent že izčrpan.

Francoska vlada se poziva na dejstvo,

da je ta sklep začasen in sprejet radi zaščite vitalnih interesov države. Uvoz navadnega lesa v Francijo je leta 1930 narasel za preko 50 odstotkov. Posledica tega je bila kriza gozdne lesne industrije, padec cen ter nevarnost, da postane 700 tisoč delavcev, zaposlenih v lesni industriji, brezposelnih. Francoska vlada bo sprejela to stanje in uvedla normalen režim, čim to dopustijo razmere. Vendar je francoska vlada zagotovila Jugoslaviji pri uvozu lesa poseben kontingent, ki ga bodo izračunali na podlagi povprečnega uvoza petih let, to je od leta 1925 do 1929.

Čudne metode »irske republikanske armade«

London, 10. septembra. AA. V mestu Armagh na Irskem se je sredi prijetil čuden dogodek. Pet ljudi je bilo aretiranih in imenu irske republikanske armade. Odvedli so jih v podzemeljske prostore blizu katoliške katedrale sv. Patricija v tem mestu in jih nato štiri ure zasliševali, pri čemer so jim zavezali oči. Povedali so jim, da so jih poklicali na odgovornost, ker so brez dovoljenja rabili ime te armade. Po končanem zaslišanju so jih proti jutru odneli na živinski trg in jih tam privezali h kolom. Mimoideči ljudje, ki so se vračali z nočne zabave, so jih rešili. Policiji se ni posreželo ničesar podrobnega dognati, ker tudi teh pet ljudi noče z besedo na dan.

Aretacije v Vipavi

Vipava, 10. septembra. v. Pretekli teden so vipavski karabinieri v Vipavi aretirali z Slavkoto Ponižo in še tri druge Vipavce. Ko so prišli k njim na dom, jim niso povedali, zakaj jih nameravajo odpeljati. Tudi ni znano, kam so jih odgnali.

Dovolitev polovične vožnje

Beograd, 10. septembra. AA. S sklepom prometnega ministra je dovoljena polovična vožnja na povratku vsem udeležencem sadne in vinske razstave v Sremskih Karlovcih, ki se bo vršila od 25. septembra do 1. oktobra t. l.

Smrtna nesreča

Brezje, 10. septembra. Frane Mlakar, posestnik iz Pirašice pri Brezjah, je včeraj popoldne vozil s svojim konjem iz Radovljice. Med potom pa se mu je konj nenadoma splašal, da je padel z voza, in sicer tako nesrečno, da je bil takoj mrtev.

Pogajanja švedskega finančnika Kreugerja z romunsko vlado

Bukarešta, 10. septembra. AA. Semkaj je prišel švedski finančnik Kreuger. Pogajal se bo z romunsko vlado o monoplu na sladkor in alkohol. Za oboje ponuja Romuniji 15 milijonov funtov sterlingov posojila. V finančnih krogih se je raznesla vest, da se zanimajo za ta monopol angleške in italijanske finančne skupine. Kakor znano, ima Kreugerjeva skupina monopol na prodajo užigalnic in je interesirana tudi pri gradnji cest. Italijanski in angleški finančniki so stali romunski vladji že svoje pogoje, ki se pa precej razlikujejo od pogojev švedskih finančnikov.

Povratak madjarskega zunanjega ministra iz Ženeve

Budimpešta, 10. septembra. AA. Korbiro poroča: Minister za zunanje zadeve Valko se je vrnil iz Ženeve in prevzel danes posle v ministrstvu.

Apanaže italijanskih princev

Rim, 10. septembra. v. Uradni list je objavil pet zakonskih dekretov o apanaži italijanskih princev. Po teh dekretih bodo prejemali aostski vojvoda Amedej Humbert Savojski po en milijon lir na leto, princesa Helena, mati princa Amedeja po 400.000 lir, princ Aimon Robert Savojski po 150.000, princ Viktor Emanuel Savojski, turinski grof in abruški vojvoda princ Amedej Savojski pa vsak po 100.000 lir na leto.

Belgijsko notranje posojilo

Bruselj, 10. septembra. v. Listi so objavili podrobnosti o bližnji emisiji belgijskega notranjega posojila. Vlada namerava najeti 30.000.000 frankov posojila. Ta denar bo vrnila v 10 letih. Uporabila ga bo za kritje primanjkljaja v državnem gospodarstvu in v proračunu za prihodnje leto. Obrestovala bo posojilo po 5,5 odstotkov.

Razpust italijanske telovadne zveze

Rim, 10. septembra. v. »Littoriale« poroča, da je izredni komisar italijanske telovadne zveze razpustil vsa telovadna društva na deželi, ki so bila včlanjena v tej zvezi, ker nameravajo reorganizirati ves sistem telovadnih društev. Podtajnik fašistične stranke Bacci pa je imenoval za razpuščena društva izredne komisarje, ki bodo morali reorganizirati vsako posamezno organizacijo. Vsako društvo bo odslej imelo le tri odbornike, predsednika, tehničnega direktorja in tajnika.

Razpuščeni sta bili tudi društvi v Zadru in Trstu. Za izrednega komisarja razpuščene znane tržaške »Gimnastice« je bil imenovan fašist Lorenzetti.

Težka obsodba

Gorica, 10. septembra. v. Pred goriškim sodiščem se je včeraj branilo 18 let staro dekle Alojzija Gorkič iz Vrtojbe, ker je hotelo zbežati čez mejo, a so jo fašistični obojni stražniki na meji prijel. Sodnik je Gorkičevo obsodil na 2000 lir globe.

Amerika podaljšala kredite Nemčiji

Pariz, 10. septembra. AA. Havas poroča, da so ameriške banke podaljšale kratkoročne kredite, ki so jih dovolile Nemčiji, do 1. marca 1932.

Opozorilo Privilegirane družbe za izvoz poljedelskih izdelkov

Beograd, 10. septembra. AA. Privilegirana akcijska družba za izvoz poljskih pridelkov kraljevine Jugoslavije razglasa:

Naročnikom pošiljk, ki niso plačali dolžnih davkov, bo družba odtrgala od njihovih dobropisov za davke zneske, kolikor jim je znašala odmera davka v preteklem letu. Zato bodo mo-

Četrti kongres jugoslovanskih pravnikov

Beograd, 10. septembra. l. Četrti kongres jugoslovanskih pravnikov se bo letos vršil v Skoplju in sicer 4., 5. in 6. oktobra. Kongres se bo delil v dva dela. Naši znanstveni strokovnjaki bodo referirali o najbolj aktualnih pravnih vprašanjih. Udeleženci kongresa pa bodo priredili tudi več izletov po okolici Skoplja.

Premestitev

Beograd, 10. septembra. AA. S sklepom ministrstva za finance je v soglasju s predsednikom ministrskega sveta premeščen v dravsko finančno direkcijo, odsek za carine, uradniški pripravnik Omer Hasan-Agić, dozdaj uradniški pripravnik pri finančni direkciji v Beogradu.

Bolezen iznajditelja Edisona

Newyork, 10. septembra. AA. Zdravstveno stanje znamenitega iznajditelja Edisona se polagoma, a stalno slabša. Zdravniki so izjavili, da je njegovo stanje precej resno, da si se za enkrat ni bati katastrofe.

Redukcija izdatkov na Madjarskem

Budimpešta, 10. septembra. AA. Sestlanski odbor je znižal proračun prosvetnega ministrstva za 2,3 milijone pengov. Med drugim je odboj znižal postavke za univerze, za državna gledališča, nadalje za znanstvene ustanove in vzgojne zavode v inozemstvu.

Vremenska napoved

Dunaj, 10. septembra. d. Vedno bolj oblačno, toda brez izdatnih padavin. Temperatura neizpremenjena.

Dunajski sadni trg

Dunaj, 10. septembra. d. Iz Jugoslavije je prišlo danes 12 vagonov bosanskih sliv, iz Madjarske 8 vagonov grozdja. Cene neizpremenjene.

Iz seje uprave Zavoda za pospeševanje obrti

Filmska predavanja — osnivanje posvetovalnice za racionalizacijo obrtniških delavnic — izobrazba podeželskih obrtnikov — strokovna izobrazba v tujini. — Obrtni odsek soglasno za skupne zbornice

Te dni se je pod predsedstvom g. Ivana Ogri- na vršila seja zavoda za pospeševanje obrti. Uvodoma je predsednik Ogrin podal podočilo o delu zavoda. V okviru zavoda se bodo čimprej začela vršiti filmska predavanja, kar je za izobrazbo obrtniškega neprecenljivega pomena. Dosedaj se to ni zgodilo radi tega, ker je taksa za filme zelo visoka. Zbornica je prosila, da se taki filmi takse oproste in na merodajnih mestih se je to tudi obljubilo.

V letošnjem letu se je izdalo za obrtno pospeševanje 335.403 Din; tu so vštete tudi podpore raznim obrtnim organizacijam. Stroški za tečaj se vedno večji, kajti potreba po prireditvi tečajev je vedno močnejša. V vseh krajih, kjerkoli je zavod priredil tečaje, prosijo za prireditve novih dopolnilnih tečajev. Vodstvo zavoda se tega popolnoma zaveda ter se bodo v tej sezoni vršili razni važni tečaji.

V debati, katere so se udeležili preds. Ivan Ogrin, ravnatelj Krejči, in člani uprave Josip Rebec, Kralj, Češarek, Golčar, Ložar in Oset, se je sklenilo, da se prirede tečaji za učenje tujih jezikov, tečaji za stavbo dekoriranje, kalkulacijski in knjigovodski tečaji ter tečaji za racionalizacijo delavnice. V zvezi s tem je izrednega pomena osnivanje posvetovalnega sveta, ki bo iz okrilja zavoda dajal obrtnikom navodila, kako je treba urediti delavnice, kake stroje naročiti, kratko vse, kar je potrebno obrtniku. Vršili se bodo dalje dopolnilni avto-genski tečaji, specialni tečaji za varenje na deželi, tečaji za popravila poljedelskih strojev

in avtobusov, dalje tečaji za vodstvo obrtniških nabavljalnih kreditnih in produkcijskih zdru- g. Zavod je s tem pestrim programom teča- jev pokazal, da hoče povzdigniti predvsem tudi izobrazbo podeželskega obrtnika. Tako je za- vod že priredil v Brezicah tečaj za damsko in moško krojenje, kar je za tamkajšnje obrtni- štvu zelo važno, ker se mu s tem omogoča čim večje uveljavljanje na bližnjem zagrebškem trgu.

Zavod je dalje dal podpore za strokovno izobrazbo v inozemstvu, tako za kovinarsko, les- no, keramično, oblačilno in grafično stroko.

Istega dne se je vršila tudi seja Obrtnega odseka, na kateri je predsednik Ogrin podal poročilo o težkem položaju obrtništva; glede pavšalnega odkupa davka na poslovni promet je bil soglasno sprejet njegov predlog, da se ne more obrtnik v današnjih težkih časih ve- zati za 3 leta naprej, ampak, da se mu mora dati možnost odpovedi po enem letu.

Dalje je na predlog g. Rebeka Obrtni odsek soglasno sprejel resolucijo, v kateri odločno obseja in zavrača borbo proti skupnim zbor- nicam, ker si nekateri lastijo pravico, da go- vore v imenu vsega obrtništva, kar nikakor ni res. Obrtni odsek Zbornice predstavlja naj- višji obrtniški forum iz vse Dravske banovine in ta se je izjavil ponovno za skupne zborni- ce, kajti to je edino v korist vsega obrtništva. Objektivnemu in resnemu obrtniku to najbolj- še dokazuje delo Zbornice in njenega Zavoda.

Vrtnarji za svoje pravice

Pokrajinska združba trgovskih vrtnarjev za Slovenijo je priredila danes popoldne v go- stilni »Novak« na Rimski cesti zborovanje, ka- terega so se udeležili poleg ljubljanskih članov združbe tudi predsednik združbe vrtljarsko- cvetličarskih obrtnika Savske banovine s sede- žem v Zagrebu g. Ljubomir Jovanović, tajnik združbe Ivan Vavza ter odbornika gg. Konrad Koblica in Dragutin Schaal. Temu širšemu se- stanku sta prisostvovala tudi načelnik Zveze obrtnih zdru- g g. L. Pičman in tajnik gosp. V. Pfeifer.

Na skoro tri ure trajajočem sestanku so se porazgovorili zborovalci o vseh perečih vpra- šanjih, ki zadevajo njihovo obrt, tako so pred- vsem razmotirali o novem obrtnem zakonu, o strokovnem pouku vrtnarskega naraščaja v obrtno-nadaljevalnih šolah in nujni potrebi iz- daj strokovne literature. Splošna zahteva je bila, da se v novem obrtnem zakonu prizna umetno trgovsko vrtnarstvo in cvetličarstvo kot rokodelski obrt. Pri tem je g. načelnik Pokra- jinske združbe trgovskih vrtnarjev za Slovenijo Ivan Šimene čital dopis češkoslovaške vrtnar- ske organizacije in omenjal stike, ki jih je na- vezal celo s špansko tovariško organizacijo v Madridu. Dopisi omenjajo, da je drugod ta pa- noga obrtništva priznana kot rokodelski obrt in da vživa potrebno zaščito, zato pa tudi obrt sama gotov ugled. Pri nas je na žalost druga- če, upati pa je, da bo ta krivica popravljena, kot je bil že to slučaj za Hrvatsko.

Vzgoji naraščaja je treba posvečati posebno pažnjo, zato ne odostanejo naši vrtnarji od za- hteve, ki so jo že večkrat zaman stavili, naj se učni načrt v obrtno-nadaljevalnih šolah reor- ganizira v toliko, da bo vsak teden ena ura posvečena teoretično-praktičnemu pouku iz vr- tarske stroke. Treba bo tudi napraviti konec šušmarstvu, ki se pri nas v polni meri uveljav- lja, kar v južnih krajih ni slučaj. Tudi mi-

sel na poznejšo ustanovitev strokovne šole je bila upoštevanja vredna.

Prav mnogo trpe naši obrtniki cvetličarske stroke radi previsoke trošarine na uvožene cvetlice. Pri nas morajo plačevati za vsak kg Din 10— mestne trošarine, dočim se v Za- grebu plačuje le 20 Din in to od teže 100 kg.

Pri mestnem načelstvu v Ljubljani leže šte- vilne prošnje združbe že od februarja meseca sem, toda brez vsake rešitve. Ponovno se zato protestira proti ignoranci rešitve prošnje s stra- ni načelstva, obenem se zahteva javno, da uve- de mestno načelstvo strogo nadzorstvo nad pro- dajo cvetja in rastlin na trgu, kakor je to v praksi že dve leti v Zagrebu.

Sprejeta je bila obširna spomenica, ki bo predložena na višja mesta.

Potek zborovanja je bil prav zanimiv, težnje obrtništva te panoge so enake, v mnogih slu- čajih za naše obrtništvo še težje.

Želimo našim vrtnarjem, da bi dosegli svoje pravice, ki jim po vsej pravici gredo!

Bogojina dobi novo šolo

Prekurje, 9. septembra. Šola, ki stoji danes v Bogojini, nikakor ne mo- re služiti povsem svojem namenu. Šola je šest- razrednica, a ima samo tri učne sobe na raz- pologo, da se tako vrši pouk predpoldne in po- poldne. Bogojina je širokemu svetu znana po svojih zaslužnih moških. Na mali vzpetini stoji monumentalna Plečnikova cerkev, pod cerkvijo je vas, a za cerkvijo prijazni vinogradi, razgr- njeni po bogojanskem griču. Vse prirodne le- pote najdeš v Bogojini, a šola stara in mala, da se izgubi v tej vasi. Komisija, ki je ogledala prostor, je predložila, da mora biti leta 1935. sezidana nova šola. Če se bo ta določba iz- vedla, lahko v kratkem pričakujemo, da bo do- bila Bogojina z novo šolo novo lice. Za vse de- lo in napredek se pa imamo zahvaliti priľub- ljenemu a energičnemu šolskemu upravitelju g. Breľihu.

Izseljenci v avgustu

Jesenice, 9. septembra.

V minulem mesecu se je izselilo v ostale ev- ropске države le 30 oseb in sicer 18 v Fran- cijo in 12 na Holandsko. V prekomorske dr- žave pa se jih je izselilo 208 in sicer v Zedi- njene države Severne Amerike 177, v Argen- tino 2, v Kanado 18, v Urugvaj 10 in 1 v Brazilijo. Vseh izseljencev pa smo v minulem mesecu imeli 238. Iz tega dejstva vidimo, da izseljevanje ni bilo veliko.

Povratnikov smo imeli tudi v avgustu več kakor izseljencev. Iz evropskih držav se je pri- selilo nazaj v domovino 235 oseb, dočim se jih je izselilo le 30. Za evropske države velja: se- demkrat toliko se jih je vrnilo kot izselilo. Ta količina in ta diferenca govorita dovolj glasno. Iz prekomorskih držav smo imeli povratnikov v avgustu 117. V tem primeru imamo v minu- lem mesecu enkrat po dolgem času par izse- ljencev več kot povratnikov. Vseh povratnikov v avgustu je bilo torej 352, izseljencev pa — kakor smo že navedli — le 230. Vsekakor je to zelo razveseljiva ugotovitev za nas, ko im- amo vedno več dotoka kot odtoka. Vsega tega bi gotovo ne bilo, če bi bilo pri nas res vse tako temno, črno in nepravno.

Poleg tega lahko štejemo k vrnjencem še deportirance in reportirance. Deportiranih na- ših državljanov v avgustu preko jeseniškega obmejnega policijskega komisarijata smo imeli 46 in sicer 45 iz Zedinjenih držav Severne Amerike in 1 iz Kanade. Omembe vredna je ugotovitev, da v avgustu ni bilo deportiranih k nam iz ostalih evropskih držav, 153 oseb pa je bilo reportiranih, to se pravi, da so bili vrnjeni na stroške naše države. 52 reportiran- cev je iz Zedinjenih držav Severne Amerike, 72 iz Kanade in 29 iz Argentine.

Velik požar pri Litiji

Škode čez 20.000 dinarjev

Litija, 9. septembra.

Precej časa nas je varoval naš zaščitnik sv. Florjan. Včeraj pa je bilo našim okoliškim ga- silcem javljeno, da gori hiša predliškemu de- lavcu Antonu Kokoljčku v Mali Kostrelnici.

Ogenj je izbruhnil okrog 10. ure dopoldne, ko je, kakor se domneva, njegova žena pekla kruh v peči, in so pri tem letele iskre na slamnato streho. Naj bo že tako ali tako, res je le, da je bila hiša v trenutku v plamenu. Prihiti so si- cer takoj na pomoč sosedni gasilci, ki jim je

Vseh polnikov pa je prispelo v državo preko Jesenic 8.823, odšlo pa jih je 6.775.

Pozno pojasnjen vlom

Vlom v trafiko, ki se je izvršil že leta 1925, pojasnen šele sedaj.

Šoštanj, 9. septembra.

Invalid Josip Skornšek ima svojo trafiko nastanjeno v majhnem ličnem paviljonu ob mo- stu pred trgov Kralja Petra na najprometnej- šem kraju v Šoštanju. V to trafiko je bilo vlom- ljevo v roki od 19. na 20. marca leta 1925 ter pokradeno tobaka in kolkov za preko 28.000 dinarjev vrednosti. Že tedaj je bil vlom osum- ljen Josip Brišnik, edini sin pridne Brišnikove matere, ki se je vdrugič poročila z lesnim tr- govcem Ivanom Zupuškom. Svojega očima Josip Brišnik ne mara in je prišlo radi tega med obe- ma pogosto do hudih spopadov ter zmerjanja od strani pastorka.

Pred nekaj dnevi sta Zupušek Josip in Puš- nik Anton, ki sta usuzbena pri osumljenčevi materi, povedala v gostilni Jugoslaviji Skornšku Josipu, da vesta, kdo je vlomil v njegovo traf- iko in ga okradel. Več nista hotela povedati. Radi teh izjav je orožništvo zopet osumilo Jo- sipa Brišnika ter ga vnovič zaslišalo. Ker mu že leta 1925 niso mogli do živega radi pomanj- kanja dokazov in ker je ostala preiskava pri njem brezuspešna, je Brišnik spočetka tajil, vendar pa se je pozneje zapletel v razna proti- slovlja. Po daljšem obotavljanju je nato priznal, da je on v družbi dveh tovarišev, ki jim sedaj baje ne ve več imena, vlomil v trafiko ter tudi na licu mesta pokazal, kako so vlomili, kje so dobili vlomilno orodje in kam so ukradene stvari skrili. Brišnik je bil aretiran, njegova tovariša pa orožništvo zasleduje.

Smrtna nesreča pri gradnji nove carinarnice

Podsulo 3 delavce — eden mrtev, dva lažje ranjena

Tvrdba ing. Šlajmar je najela za gradbena dela pri novem carinskem poslopu na Spod- njem griču precej delavcev, vsled česar je delo primeroma hitro napredovalo. Ker se prostor nahaja takoj ob Muri in obstoje tla iz nane- šenega gramoza, je temelje pričela kmalu za- livati voda, katero so morali izpraznjevati z ročno brigadno. Vkljub temu je kopanje te- meljnih rovov hitro napredovalo, le pri kopanju vdolbine, predvidene za kletne prostore, je de- lo nekoliko zastalo. Prod, ki ga je Mura svoje čase tukaj odložila, se je stalno podpisaval, vsled česar so morali stene počasi betonirati.

V sredo, dne 9. septembra t. l. so bili pri tem delu zaposleni delavci Matija Muhič, Ivan Šoštarč in Martin Škrobar. Vsled stalnega prit- tiska vode se je podpisavalo že ves dan, proti poldnevu pa se je nezadostno zavarovana stena podrla ter podkopala pod seboj delavca Matijo Muhiča popolnoma, ostala dva njegova druga pa le deloma. Matija Muhič je ostal na mestu mr- tev; morebiti bi se ga bilo dalo rešiti, a ker je pri odkopavanju bila potrebna največja pazljivost, se je delo malo predolgo zavleklo in je trajalo polnih 20 minut, predno so ga popol- noma osvobodili. Dognali so, da ga je zrušila debela in težka plast prodnate zemlje, ga vrgla na trda tla in ga zadušila.

Na kraj nesreče sta takoj prispela zdravnik dr. Breznik iz Gor. Radgone in dr. Peče iz Apač, ki se je slučajno nahajal tu. Skušala sta ga obuditi k življenju z umetnim dihanjem in injekcijami, a je bil ves trud zaman. — De- lavca Šoštarč Ivan in Škrobar Matija sta do- bila lažje poškodbe; ne ve se še natančno ali so noge le natrte, ali izvinjene. Ta dva poškodo- vanca je gasilno društvo iz Radgone pripeljalo s svojim rešilnim avtom v mestno bolnico, kjer bodo šele ugotovili nastale poškodbe.

Vsi trije delavci so viničarji in sicer Ivan Šoštarč iz Murščaka, Martin Škrobar iz Ivanj- ševskega vrha, Matija Muhič pa iz Zbigovcev pri Gor. Radgoni. Zadnji je bil zelo marljiv delavec in je bil komaj 27 let star; bil je tudi poročen ter je moral skrbeti za ženo; otrok ni imel. Njegov gospodar ga je še pred kratkim opozarjal, da naj ne hodi na delo k novi zgradbi, ker ima tudi doma v vinogradu dovolj zaposlitve in primeren zaslužek. Vendar ga te besede niso mogle prepričati, da se ne bi pehal za nadurnim delom, kjer si je mislil prisu- žiti nekaj denarja za zimski čas, ker takrat ni dobil zaslužka skoraj nikjer.

Na kraj nesreče je prispela komisija, da ugo- tovi, koga zadene krivda.

Claude Anet:

Arijana

Roman ruske deklince.

IX.

Z Arijanino vrnitvijo je hiša Varvare Petrovne navovo oživela. Doktor Vladimir Ivanovič je prihajal vsak dan, pogostoma večkrat celo popoldne in zvečer. Prav nič ni skrival svoje radosti, ker se je Arijana vrnila, in Varvara ni bila nič ljubosumna. Med Olgo Dimitrijevo in Arijano so vladali isti zaupni odno- šaji kakor prej. Olga je bila edina, ki ji je Arijana za svoje odsotnosti stalno poročala o sebi. Tako je vedela o ponesrečenem flirtu z onim slavnim igral- cem, o katerem so sanjale vse ruske ženske, in o krat- kem, toda napetem doživljanju s Konstantinom Miha- elom, ki ga je Olga imenovala »velikega kneza«. Po- tovanje v Krim je bila v njenih očeh čudovita prav- ljica o zlatu in svilni, dasi je Arijana govorila o tem prav tako zaničljivo kakor o svojih ostalih ljubezen- skih doživljanjih. Skupaj sta hodili v letno gledališče in se pojavili na obljubljenih terasah Aleksandrovega parka. Večerjali sta s svojim »spremstvom«, kakor sta ga imenovali, in ki ni bil nič manj sijajen od prejšnjih let. Olga ni kazala več strahu niti pred inženirjem Bogdanovim. Med Arijanino odsotnostjo jo je znal pridobiti. Približal se ji je kot edini resnič- ni prijateljci njegove »Kraljice iz Šabe«, ker z ne- kom je moral o njej govoriti. S številnimi iznajdlji- vim sredstvi in tudi darovi, za katere je bila Olga kaj dovzetna, jo je pridobil zase. Znal jo je prepričati,

da to, kar čuti do Arijane, ni samo mimobežna na- klonjenost, ampak globoko čuvstvo, in samo od nje je odvisno, da postane kadar hoče, gospa Bogdanova. V vsakem svojem pismu je Olga navajala inženirjeve vrline, njegovo radovednost, veliko razumnost in čestitost Arijani na tej pridobitvi. In tako ni nič ugo- varjala zaradi sestankov, ki jih Bogdanov izprosil od Arijane.

Čudno pa je bilo to, da ga je Arijana obiskovala zopet v njegovem stanovanju dvakrat v tednu, toda samo o mraku, da bi se izognila morebitni ponovitvi pohujšanja iz prejšnjega leta. Pogostoma jo je Olga spremila do vrat male predmestne hišice.

Komaj je Arijana ostopila, je odvezala svojo na- ročno uro, Konstantinov dar, in jo položila na prosto mizo, da bi jo imela več čas pred očmi.

»Natančno šest!« je ugotovila.

Uro pozneje je brez najmanjše zakasnitve stopila iz hiše in Olga se je smejala njenemu natančnemu obračunavanju z Bogdanovim. Šestdeset minut je bila pri njem, kolikor mu je dolgovala, in nikoli ni dodala ne ene minute.

»Posel je posel. S kom neki naj bi človek tako natančen kakor s svojim bankirjem pri obraču- navanju?« je rekla Arijana, pridružujoč se njeni šaljivi pripombi. —

Varvara Petrovna je opazovala svojo nečakinjo; zdela se ji je izpremenjena, resnejša.

»Nekaj novega je v tebi,« je rekla, »nekaj nedolo- čenega. Ali ti nisi zaljubljena?«

Arijana se je glasno nasmejala, tako nemogoča se ji je zdela ta domneva.

»Te boleznj ne dobiš v moji starosti, ampak šele v tvoji!« je podražila teto.

Nikolaj Ivanov je zapustil mesto pred tremi me- seci. Od zime ga niso več videli; zatekel se je na svoje posestvo. Potem je odpotoval na Krim baje zaradi težke oboletosti svoje matere. Toda govorili so, da je sam zbolel in da ga zdravi isti zdravnik kakor nje- govo mater. Vsak dan je Arijana prejela od njega dopisnico, ki jo je zavrgla neprebrano.

Pustila si je dvoriti od nekega lepega mladega možkega, kateremu je hudo nagajala in se na okru- ten način norčevala iz njega.

Varvara Petrovna se ni motila, ko je rekla, da se je njena nečakinja izpremenila. Na vnanji videz je živela enako življenje kakor prejšnje leto, toda ne s onim nebrzdanim zanosom, zaradi katerega se je bila tako proslavila v mestu. Bila je pač še vedno najbolj duhovita omiznica pri večerjah v Aleksan- drovem parku; nikomur ni prizanašala s svojimi dovtipi, toda njen posmeh je bil krutejši, strupene pušice, ki jih je trosila, so globokoje ranile kakor poprej. Njeni uničujoči kritiki niso ušle ne teorije ne ljudje. Kakor Mefisto v Goethejevem Faustu bi bila mogla reči: Jaz sem večno zanikajoči duh! Toda ni hodila tako pogostoma zdoma, večkrat je ostala v svoji sobi in sedeč na divanu sanjala. Mislila je na Konstantina. Izmed vseh možkih, kar jih je imela zdaj okrog sebe, se je on silno razlikoval; in to že po svojem odličnem držanju in neki neprisljlenosti, ki mu je vse dovoljevala, ne da bi bil pri tem kdaj zopern. Toda imel je še druge vrline, zaradi katerih mu je v svojih mislih odkazala nepobitno prvo mesto. Čutila je v njem neko silo, ki je ni mogla niti ona zlomiti.

Slovenski film

Ljubljana, 10. septembra.

Tale film o naših planinah sem si šel ogledat malo iz radovednosti, malo iz službene dolžnosti. Mislim sem, da bi bila za našega tako zvanega kulturnega človeka skoraj majhna sramota, če ne bi videl filma, ki je prvo delo domačih rok in domačega duha in ki je obenem film slovenske zemlje. Tisto navdušenje, s katerim so pripovedovali o njem ljudje, ki so ga že videli, me je prav za prav navdajalo samo z bojaznijo, da bom razočaran: v teh časih pač ni nobene stvari na svetu, ki bi ji glas naroda poklanjal toliko preprostega, naivnega navdušenja, kakor ga poklanja filmu, in že neštetokrat se mi je pripetilo, da sem se od kakšne reči, ki so jo ljudje brez konca in kraja obsipali s hvalo in odobravanjem, nazadnje vračal domov ves slabe volje in ves ogorčen nad čudnim, nerazumljivim okusom, ki dobrodušno zatišča oči ob vsem, kar se praznega, nezmišelnega in diletantskega razliva po platnu. Toda ob temle filmu skalešev sem se na-

Obiščite BOX - PRIREDITEV v soboto in nedeljo ob 20-30 uri.
Dvorana hotela Union.

vdušil tudi jaz: gledal sem ta mesta in vasi, ta polja, gore in vode, ki sem jih deloma poznal že sam, deloma so mi bile nove in neznane, in sem se naenkrat začudil temu neznanskemu bogastvu naše zemlje, mimo katerega hodimo mi vsi — če že ne vsak dan, pa vsaj za vsake praznike — in ki ga vendar še nihče izmed nas ni tako živo in polno videl na svoje oči. Umetnost je bila pač od nekdaj v tem: vsak človek gre in gleda vse, kar je videl umetnik, vsak človek pozna vse kraje in reči in vsa doživetja, toda vsem ljudem je življenje kakor knjiga s pečati, nihče ne zna resnice in razkošja dvigniti na dan, nihče ne zna nikomur dopovedati vse lepote sveta — umetnik pa gre, vse vidi in zna vse pokazati in povedati ljudem, in lepota, ki žari iz sveta, se skozi njegovo dušo prelje nazaj na ves svet. Ta film je umetnina in prof. Ravnik, ki nam ga je dal, je umetnik. Ta film je vogelni kamen nove panoge našega umetniškega udejstvovanja — in takšnih, tako moško položenih vogelnih kamnov ponavadi nimajo stvari na svetu.

Ta film bo v nasi mladini gotovo podžgal plamen ljubezni do naše zemlje in do naših gora, in če bo v resnici našel pot do občinstev tudi izven mej naše države, bo to najdostojnejša, najodličnejša propaganda, kar smo jih kdaj vršili kje zase.

Pri tej priliki bi pa rad napisal še neko žalostno pripombo — pa ne na glavo prirediteljev in stvariteljev filma, temveč na glavo našega naroda in njegove metropole, naše bele Ljubljane, ki sta mimogrede tudi ljubeznivo sprejela majhno vlogo v filmu. Kadarkoli sem na ulicah našega mesta srečal kakšne popotne tujce iz Evrope, zmirrom me je bilo pred njimi malo sram — tako ponižnega in tihega, tako počasnega in dremavega glavnega mesta, kakor je Ljubljana, pač gotovo ne premore noben narod na svetu. In časi je operater znal poiskati za film najlepše, v resnici čudovite poglede na Ljubljano, nečesa camera vendar ni dala retuširati: da smo namreč mesto brez tempa, da se ljudem, ki hodijo po njem, nikamor ne mudi, in da v tem mestu nikjer ni čutiti utripanja tistega živca, kvišku kipečega življenja, ki povsod utripa po metropolah. Ta naša Ljubljana je v resnici nekaj majhnega, klavnega, vase izgubljenega, to ni mesto, ki bi lahko visoko nosilo plamenico duha, dela in borbe — to je bolj mesto za letovišče, za penzijo in za mir. In dasi poznam to Ljubljano skoraj do dna, dasi živim v nji leta in leta in dan na dan — ta mrtva pasivnost, ta žalostna komodnost stopi človeku v vso svojo tragiko šele iz filma pred oči. Ne, v takšnem ne bomo smeli mirne duše kar dalje živeti, tako ne bo šlo, tukaj bo treba pljunuti v roke in napraviti obračun. Pa tega obračuna ne bo zmogel nihče drug kakor mladi rod — samo ta bo lahko prinesel temperamenta, ognja, tempa, volje in življenja.

In vsega tega nam je treba kakor ribi vode.

Razpis službe kletarskega nadzornika. Kr. banska uprava razpisuje na podlagi razpisa ministrstva za poljedelstvo z dne 31. avgusta 1931, št. 52.228-I službo kletarskega nadzornika za Dravsko banovino s fakultetno izobrazbo. Prosilci za to mesto morajo predložiti dokazila, da izpolnjujejo splošne pogoje za sprejem v državno službo, ki jih zahteva § 3. zakona o uradnikih, in da imajo strokovno izobrazbo za razpisano službo. Lastnoročno pisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravičnimi in zadostnimi kolkovanimi prilagami je vložiti najkasneje do 30. septembra 1931 pri kraljevski banski upravi Dravske banovine v Ljubljani.

Jz Dravske banovine

Skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda. V nedeljo 13. t. m. se bo vršila v Laškem v dvorani radio-termalnega kopališča XVII. redna velika skupščina naše največje narodno obrambne organizacije »Družbe sv. Cirila in Metoda« v Ljubljani. Skupščina bo otvorjena ob enajstih dopoldne z naslednjim dnevnim redom: 1. nagovor predsednika, 2. tajnikovo poročilo, 3. blagajnikovo poročilo, 4. poročilo nadzorništvu, 5. volitev članov v družbeno vodstvo, 6. volitev nadzorništvu, 7. volitev razsodišča, 8. proračun za leto 1931, 9. slučajnosti. Pred veliko skupščino se bo vršil zaupni shod, katerega se smejo udeležiti le tisti društveniki, ki imajo na veliki skupščini posvetovalno in glasovalno pravico in si morajo zato zastopniki podružnic pisemno poverila. Po skupščini se bo vršil v kopališki restavraciji skupni obed vseh gostov, nato je prosta zabava. Upamo, da se bo naše izobraženstvo polnoštevilno udeležilo skupščine, naše največje in najstarejše narodno-obrambne organizacije, ki je s svojim dolgoletnim smotrenim delom rešila toliko naših ljudi potujčevanja in jih ohranila našemu narodu.

d Sokolsko društvo v Ločah priredi svoj telovadni nastop neprekinjeno v nedeljo 13. t. m., na katerega je vse Sokolstvo in njemu naklonjeno občinstvo bratsko vabljeni. Rodoljubi, podprite mlado sokolsko društvo pri njegovem nacionalnem delovanju. Zdravo!

Nastopi bivši svetovni mojster znameniti črnc

d Državoznanstvo. Ta knjiga dr. Frana Ogrina, ki obravnava splošne pojme državne ureditve in našo državno organizacijo z zakoni in predpisi, je po velikem delu še vedno aktualna. Lani ji je bilo izdano Dopolnilo, ki je pa skoro že pošlo, dočim je od prvotne knjige preostalo še par sto izvodov. Knjiga z Dopolnilom služi vsakomur in se more tudi uspešno uporabljati kot pomožna knjiga na raznih šolah. Potrebno bo pa poznati še novo ustavo in nove volilne zakone. Cena prvotni knjigi (broš. 156 strani) je znižana na 15 Din, z Dopolnilom na 20 Din. Dobi se v knjigarnah in pri piscu v Kamniku.

d Nove telefonske centrale v Dravski banovini. Pri poštah Begunje pri Cerkljici, Presej in Koprivnik pri Kočevju so bile otvorene telefonske centrale, ki opravljajo tudi brzojavno službo.

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12.

d »Moravac« v zavojčkih. Državna monopolska uprava tobačnih izdelkov je stavila pred tedni v prodajo cigarete »Moravac« v zavojčkih po 20 komadov. Zavojček stane 6 Din. S tem je gotovo zelo ustrezno našim kadilcem.

Ljubljana

Petek, 11. septembra 1931: Prot. in Hijac. Pravoslavni, 29. avgusta: U. gl. J. Kr.

Nočno službo imata lekarni Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

■ Klub jugoslovanskih primorskih akademikov poziva vse primorske akademike, da počaste spomin onih, katerim so tujčeve svinčence pretrgale nit življenja samo zato, ker so trdno verovali v veliko in močno Jugoslavijo. Udeležimo se polnoštevilno naše zadušnice, ki se bo brala v nedeljo 13. t. m. v novi šišenski cerkvi ob 10-30 uri dop. in pri kateri poje Venturini-jevo slovensko sv. mašo mešani zbor Prosvetnega društva »Tabor«.

■ Omladinski klub »Južnoslovenska iskra« poziva omladino, da se udeleži naše zadušnice za žrtve v Bazovici v nedeljo ob 10-30 v novi cerkvi v Šiški.

■ Prosvetno društvo »Tabor«. Pozivamo članstvo, da se brez izjeme udeleži naše zadušnice

Jz drugih banovin

Velike dobrovoljske svečanosti v oktobru

Beograd se že sedaj pripravlja na velike narodne svečanosti, ki se bodo vršile 4. oktobra v Beogradu ob priliki posvetitve zastave »Saveza ratnih dobrovoljca kraljevine Jugoslavije«, katero je poklonil našim junaškim dobrovoljcem sam kralj.

Ob tej priliki bodo proslavili 15-letnico osnovanja prve dobrovoljske divizije v Odesi, v dneš 3. in 4. oktobra pa se bo vršil v Beogradu tudi kongres dobrovoljcev Male antante, katerega se bodo udeležili poleg naših dobrovoljcev tudi dobrovoljci Češkoslovaške in Rumunije. Poleg teh bodo sodelovali na prslavi še francoski bojevniki. Vse predpriprave za svečanosti kažejo že sedaj, da bodo sijajno uspele in dokazale vsemu svetu veliko ljubezen naših dobrovoljcev do svoje domovine, katero so pomagali graditi z lastno krvjo.

Nenavadna poroka

V Sarajevu sta se na čisto ameriški način poročila pred dnevi Sarajevčanka Erna Pinto in Amerikan O. Englander iz Hollywooda. Poročil ju je sarajevski judovski rabin. Posebnost pri poroki je bila v tem, da pri poroki ni bil navzoč ženin, temveč samo nevesta. Englander je namreč zaposlen pri nekem filmskem podjetju v Hollywoodu in mu je bilo nemogoče, da bi dobil dopust, njegova sedanja žena pa bi kot naša državljanka ne mogla dobiti ameriškega dovoljenja za izselitev v Ameriko. Toda Englander je uredil vso stvar prav po ameriško. Poslal je sarajevskemu višjemu rabinatu svoj pristanek za poroko, katerega se je tudi izvršila v prisotnosti neveste in dveh prič. Zdaj pa so

v nedeljo 13. t. m. ob 10-30 v šišenski cerkvi. — Pri maši poje naš pevski zbor in zato opozarjamo pevce in pevke na nocojšnjo pevsko vajo ob 20. uri.

■ Parastos po pok. dru. Romanu Ravniharju, odvetniku v Ljubljani bo jutri, v soboto 12. t. m. ob 11. uri dopoldne v kapeli pravoslavne cerkve v Ljubljani.

■ Universitas Alexandrina. Izšel je seznam predavanj za zimski semester za 1. 1931/32, iz katerega posnemamo: Rektorat tvorijo: rektor dr. Šerko, prorektor dr. Dolenc in univerzitetni tajnik dr. Šmalc. Dekan filozofske fakultete je dr. Veber, prodekan pa dr. Kelemina; dekan juridične fakultete je dr. Kušej, prodekan dr. Polec; dekan medicinske fakultete je dr. Kan-sky, prodekan dr. Plečnik Janez; dekan tehniške fakultete dr. Kral, prodekan dr. Hinterlechner; dekan teološke fakultete je dr. Ehrlich, prodekan dr. Slavič. Na univerzi predava 46 rednih profesorjev, 4 kontrakt. red. profesorji, 16 izrednih, 15 docentov, 2 privatna docenta in 2 asistenta, 5 lektorjev in 21 honorarnih predavateljev, skupaj 111 učnih moči. V poletnem semestru 1931 je bilo na filozofski fakulteti 385 rednih slušateljev in slušateljic ter 8 izrednih, na juridični 400 rednih, na medicinski 78, na tehnični 538 rednih in 5 izrednih, na teološki 130 rednih in 8 izrednih, vsega skupaj je bilo 1531 rednih slušateljev in slušateljic ter 21 izrednih. Slušateljic je bilo v vsem 198 rednih in 4 izredne, od katerih je največ bilo vpisanih na filozofski fakulteti 141, na juridični jih je bilo 30, na medicinski 14 in na tehnični 13. Inskripcija traja od 25. septembra do 4. oktobra, zimski semester pa do 15. februarja.

JIM LYGETT, trener svetovnega Maxa Schmellinga.

■ Razpis gledališkega abonmaja. Naronega gledališča v Ljubljani. Abonma za sezono 1931 in 1932 je razpisan pod istimi pogoji, kakor v minoli sezoni. Naši dnevniki so prinesli repertoar drame in opere, kakor tudi cene posameznim mestom. Abonma se plačuje v osmih zaporednih mesečnih obrokih. Prvi obrok pri podpisu abonmaja, ki se sprejema od danes četrtka 10. t. m. dalje. Lanskim abonentom so rezervirani njihovi lanskj sedeži do torka 15. t. m., novi abonent se sprejemajo takoj in sicer od četrtka do ponedeljka na one sedeže, ki lansko sezono niso bili abonirani, od torka 15. t. m. dalje pa sploh na sedeže, ki so na razpolago. do petka 18. t. m. Priglasitve se sprejemajo v veži dramskega gledališča vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 17. ure. Razpisanih je pet abonmajev, ki so označeni s črkami: A, B, C, D, in E. Vsak abonma dobi tekom sezone 20 dramskih in 18 opernih odnosno operetnih predstav. P. n. občinstvo vladno vabimo, da se posluži ugodnosti, ki jih nudijo gledališki abonma, predvsem pa ga prosimo v lastnem interesu, da svoje priglasitve čim prej izvrši.

■ Če se verjame vražam. V Podlogu pri Selcah verujejo še v vraže in tako se je zgodilo, da je 20-letna kočarjeva hči Marija Tolarjeva hotela s smodnikom pokaditi bomo mater, da bi prej ozdravela. Smodnik pa se je vžgal in je zadobila Tolarjeva opekline po obrazu in po rokah. Tako je sedaj poleg matere bolna še hči, ki bo radi opeklina skazena za celo življenje. Tolarjevo so prepeljali z rešilnim vozom v splošno bolnico.

■ Tatvina aktovke z denarjem. Trgovska potnica Gizela Chatterles iz Beograda je prijavila policiji, da je pozabila pred garderobo na glavnem kolodvoru aktovko, v kateri je imela 5 naročilnih knjig in 300 Din gotovine. Ko se je čez par minut vrnila po aktovko, je ni več našla.

■ Dobava bukovih drv. Ker došle ponudbe prvega razpisa niso bile dovoljne, razpisuje podpisano mestno načelstvo ponovno dobavo 500 m³ bukovih drv za kurjavo. Ponudbe za navedeno količino drv je predložiti mestnemu ekonomatu

odposlali te dokumente — z izjavo neveste-žene, da pristaja na poroko — v Ameriko, kjer se bo poročil Englander pred rabinom na isti način, kot njegova žena v Sarajevu. S tem bosta oba pravomočno poročena, kljub temu, da znaša razdalja med njima čez 10.000 kilometrov in mlada žena bo lahko takoj kot ameriška državljanka odpotovala k svojemu možu. Medene tedne pa bo morala zaenkrat pač preživeti sama.

b Tajnik Slovaške matice v Zagrebu. V Zagreb je te dni prispel tajnik Slovaške matice in urednik »Slovaških pogledov«, znani kritik dr. Štefan Krčmery. Tu je stopil v stike z raznim hrvaškimi književniki. Taksi stiki bi bili gotovo tudi važni za Slovence.

b V starosti 102 let je umrl v Vukovaru obrtnik Joso Oršič. Bil je kljub svoji visoki starosti do smrti vedno čil in zdrav.

b Otvoritev umetniške galerije v Primorski banovini. Dne 1. decembra bodo otvorili v Splitu na svečan način umetniško galerijo Primorske banovine. V galeriji bodo zastopani vsi dalmatinski umetniki od Bukovca in Medovića do najmlajših. Inicijativo za oživitvorenje galerije je dal ban dr. Tartaglia.

b Cerkev se je zrušila v vasi Podnjevo v Srbiji. Pred nekaj dnevi je bila cerkev že toliko dogotovljena, da so začeli postavljati streho, ko so naenkrat opazili, da je začela cerkev ni vseh krajih pokati. Delavci so hitro pobegnili iz bližine in le njihovi prisotnosti duha se morajo zahvaliti, da se ni cerkev porušila na nje. Uradna komisija je ugotovila, da leži krivda na nemogočih temeljih, ki so bili mesto iz armiranega betona napravljeni iz kamna, ki je bil samo polit z apnom.

mestnega načelstva do 15. septembra 1931. Natančnejši podatki in dobavni pogoji se dobijo pri ekonomatu mestnega načelstva, Mestni trg št. 27, soba št. 13 proti povračilu stroškov 5 Din.

Poročila sta se Pina Lardar in dr. Ivan Tomšič, univerzitetni docent v Ljubljani.

■ Zopet kolo ukraden. Iz nezaklenjene barake v Herbersteinovi ulici je bilo ukradeno Ivanu Opeki kolo »Keruse«, vredno 1300 Din.

■ Vlom v gostilno. Neznani vlomilec je vlomil v gostilniške prostore Vinka Pajka v Linhartovi ulici št. 4 in ukradel več kilogramov šunke, za 25 Din cigaret in drobiža, tako da znaša skupna škoda 250 Din.

■ Branjevece okraden. Med spanjem je bil okraden v Lateralnem drevoredu pri svojem šotoru Velja Dubur. Neznani tat mu je odnesel suknjič, košaro belega grozdja in 90 Din, tako da je Dubur oškodovan za 250 Din. Tatvine je osumljen neznani mož, star okoli 20 let, ki je govoril hrvaški.

■ Smartinska cesta bo radi tlakovanja od Jenkove ulice do mitnice pri podvozu od 10. t. m. dalje do preklica zaprta.

■ Odprta noč in dan so groba vrata. Umrli sta nadučitelj v p. Fran Lovšin in računski svetnik v p. Jernej Kilar. Lovšina so pokopali v sredo popoldne. Pogreba se je udeležilo poleg številnih pokojnikovih prijateljev tudi okoli 50 Belokranjcev, med njimi predsednik belokranjskih učiteljev G. Barle iz Metlike in okr. šolski nadzornik Vizjak iz Črnomlja. Ob odprtem grobu so se poslovili od zaslužnega pokojnika nadučitelj v p. Perko, župan iz Vinice Pero Malič in v imenu viniških organizacij G. Kavčič. — Računski svetnik Kilar je izdihnil v 83. letu starosti. Njegov pogreb je bil včeraj popoldne. Pogreba se je udeležilo zlasti mnogo Dolenjcev. Obema pokojnikomo blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

■ Volilne imenike so pričeli sestavljati včeraj na magistratu. Zaposlenih je 36 uradnikov, ki bodo delali 10 dni po 14 ur dnevno, po potrebi pa tudi ponoči. Popisovalni urad, kjer sestavljajo imenike, je zato za vseh 10 dni zaprt za stranke.

Predprodaja vstopnic: v trafikah Sever, Union, kavarna »Evropa« in Jozo Gorec.

■ MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 2577!

■ Enourni tek SK Ilirije. Jutri ob 18. uri se bo vršil na igrišču Ilirije enourni tek, združen s klubskim tekmovanjem v troskoku, metu kopja in krogla. Za enourni tek so se prijavili 3 tekači, Ilirijana Sporn in Senčar ter Brucan Josip, član SK Kamnika. Z zanimanjem se pričakuje nastop šporna, ki je pri treningu na tem tekcu že ponovno izboljšal jugo-rekord. Med tekom se bo vršilo tekmovanje v zgoraj omenjenih točkah in na startu bomo videli znane ilirijanske atlete Pavšiča, Jegliča, Dečmana, Zupančiča, Stepišnika, Orošyja in zagrebškega atleta Haškova Jakupiča, ki bo nastopil v troskoku in metu kopja. Vstopnina malenkostna.

Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izvršitev. 398-1

Dentist-tehnik Milan Virant

je otvoril v Ljubljani, Sv. Jakoba trg 7, I. nad zobni atelje

ter sprejema od 9. do 1. in od 3. do 7. ure 1972

Maribor

m V Gornji Cmurci! V nedeljo, dne 13. t. m. se bo ustanovil na skrajni točki severne državne meje, v Gornjem Cmurcu ob Muri novi Sokol. Po ustanovnem sestanku bo priredila tamkajšnja Narodna obrana veliko ljudsko veselico s sodelovanjem godbe »Drave« in pevskega zbora »Jadrana« iz Maribora. Mariborska N. O. priredi ob tej priliki izlet v Gornji Cmurci. Voznja v avtib bo stala tja in nazaj 35 in 25 Din. Prva cena velja za zaprte, druga za odprte automobile. Odhod iz Maribora ob 12-30, povratek iz Cmurca ob 19. uri. Prijave sprejema pisarna N. O. v petek in soboto v pisarni v Grajski ulici 5 od 18. do 20. ure.

m Ustanovitev mariborske filharmonije. V sredo zvečer so se naši glasbeniki sestali v prostorih Glasbene matice zaradi ustanovitve mariborskega filharmoničnega društva. Sestanka se je udeležilo mnogo glasbenikov, zastopniki raznih zavodov, tiska itd. Vodil ga je predsednik Glasbene matice gimnazijski ravnatelj dr. Josip Tominšek. Namen društva bi bil prirediti simfonične koncerte, sodelovati pri orkestrskih prireditvah itd. Sklenili so vstopiti v stike z mestno občino zaradi finančne podlage in začetni sploh energično akcijo za čim skorajšnjo realizacijo svojega načrta. V načelstvu pripravljalnega odbora so bili izvoljeni: dirigent Herzog, pevovodja Gašparič in profesor Pahor.

m Ustanovitev strelske družine pri Sv. Rupertu v Slovenskih Goricah, ki bi se bila morala vršiti v nedeljo, a je bila zaradi slabega vremena opuščena, se vrši v nedeljo 13. t. m. ob 15. uri v gostilni Vogrinec.

mNujno in pereče vprašanje. Z merodajnega mesta nam poročajo, da naša notica ni točna. Pravilno je, da se vrši evangelijski cerkveni pouk in vsak izpit popolnoma v skladu z določili evangelijske cerkvene ustanove. Tudi ni točno, da je g. pastor odklonil izpit nekemu dijaku v slovenskem jeziku in da je zato dijak ostal brez reda. Resnica je, da dotični dijak ni dobil reda samo zaradi tega, ker vse leto verouka sploh ni obiskoval, in to vže ponovnim pozivom s strani g. pastora in šolske oblasti.

m Na mejo! Mariborsko narodno občinstvo opozarjamo ponovno na izlet v Gornji Cmurci v nedeljo, dne 13. t. m. Prijave sprejema tajništvo Narodne obrane v Grajski ul. št. 5 v petek in soboto od 18. do 20. ure. Voznja bo stala v zaprtem avtu 35 Din, v odprtem pa 25 Din za osebo.

Razširjajte Jugoslovana!

m Zaključek krojaških tečajev. V sredo sta se tu zaključili: 6 tedenska krojaški in damski pri-krojevalni tečaj. Vršila sta se v poslopiju de-kliske meščanske šole v Miklošičevi ulici. Tečaja je obiskovalo 51 udeležencev. Prihodnje leto bo-šta enaka tečaja tukaj skupna za mestni oko-liški naraščaj. Nameravajo pa prirediti tudi na-daljevalni tečaj za absolvente letošnjega tečaja.

m Prvi sneg na Pohorju. V noč na sredo je zapadel na Veliki in Mali Kapi ter na Črnem vrhu na Pohorju prvi sneg.

m Tovarna na dražbi. Dne 28. t. m. bodo na dražbi prodani objekti bivše tovarne mesnih iz-delkov Rudolfa Welleja v Krčevini. Kakor smo izvedeli, se za dražbo baje zanima tvrdka Ba'ta.

m Zlata poroka. Zlato poroko bosta te dni sla-vila 80-letni vpokojeni davčni uradnik Josip Za-veršnik in njegova 73 let stara žena Antonija, rojena Pikel. Še na mnoga leta!

m Padec z drevesa. V sredo popoldne je 10-letni Radoslav Tomšič, sin železničarja, splezal na živinskem sejnišču v Melju na nek kostanj. Ker se mu je veja odlomila, je padel 5 metrov globoko, presegal si gornjo ustnico in se pobil tudi po desnem stegnu. Zdravi se doma.

m Kmetica pod avtom. V bližini Hoč je v sredo dopoldne neki avtomobilist podrli na tla 58-letno kmetico Francisko Tementovo. Pri pad-cu si je nalomila levo stran reber in ključnico. Prepeljali so jo v bolnišnico.

m Padec po stopnicah. Po domačih stopnicah je padel v Splanarski ulici stanujoči 63-letni mizar Ivan K. Pobit se je po glavi in je moral v bolnišnico.

m Posledice pretepa. V tukajšnjo bolnišnico so v sredo pripeljali 26-letnega Jurija Nazdra-viča iz Gornje Voličine, ker se mu je inficirala rana, katero je pri nekem pretepu zadobil z nožem na hrbtu.

m Razdelitev občine Krčevina. Predmestna občina Krčevina se je po novi prenumeraciji hiš razdelila na pet krajev, in sicer: I. kraj »Pod Piramid«, II. kraj »Petrovo selo«, III. kraj »Za Kalvarijo«, IV. kraj »Ribniško sedlo« in V. kraj »Vinarje«. Prvi in drugi kraj sta razdeljena na ulice. Stranke naj navedejo pri naslovih vedno kraj, ulico in hišno številko.

m Uradne ure v Krčevini. Uradne ure za sprejem strank pri občini so v ponedeljek in v sredo od pol 9. do pol 12., a v soboto od pol 9. do pol 12. dopoldne ter od 15. do 17. popoldne. Izven uradnih ur se sprejemajo stranke samo v nujnih zadevah in če so po-vabljene.

m Petdesetletnica življenja. Te dni je slavil doma na Pobrežju petdesetletnico rojstva bivši tamkajšnji župan, hišni posestnik in strojni stav-ec v Cirilovi tiskani g. Karel Stržina. Še na mnoga leta!

m Kinematografi. Od danes dalje predvaja Grajski kino vefilm »Rango« in posnetek bok-sarske tekme med Striblingom in Schmelingom. Kino Union predvaja Molnarjevo dramo »Olimpija«.

m Poroka. Dne 6. t. m. sta se poročila tu od-vetniška uradnica gđ. Margita Györfi ter trgo-vec in knjigovec g. Ivan Zver, oba iz Murske Sobot. Naše najiskrenejše čestitke!

m Aretacije. V sredo so bili v Mariboru are-tirani: Ana V., ker je na ulici napadla in pre-tepla neko dekle; Leopold A., ker je navajal otroke k beračenju; Ivan F. in Avgust V., ker sta se nedostojno vedla; Julijana G., stara znanca policije, ker se je zopet lotila tajne prostitucije, in Vekoslav S., ker je beračil.

Gelje

* Maša zadušnica za bazoziške žrtve. Včera j zjutraj ob 7. uri s je v župni cerkvi služil sve-čan rekviem za bazoziške narodne mučenike. Prostrana cerkev je bila nabito polna meščanov in okoličanov.

* Smrtna kosa. 10. t. m. je v javni bolnici umrl 50-letni Hriberšek Janez, blapec iz Pe-trovč.

* Opozorilo lastnikom motornih koles iz oko-liše. Okoliški občinski urad pozivlja vse lastni-ke motornih koles na področju okoliške občine, da se radi vojaške evidence prijavijo na občin-ske muradu. Prijaviti se mora ime in priimek, rojstno leto ter domovinska pristojnost lastnika kolesa ter številko in znamko kolesa.

* Surov napad. Neki trgovec v Petrovčah je 9. t. m. vrgel 50-letno branjevko Komen Ka-tarino s tako silo na tla, da si je ženska nevar-no ranila na desni rami. Komenovo so prepelja-li v celjsko javno bolnico.

* Prijeta vilmilska tolpa. Pred tedni smo po-ročali, da so izročili celjskemu okrožnemu sodi-šču nekega Pečovnika, ki ga zasledujejo radi številnih vlomov v slovenjegraškem in prevall-skem srezu. V sredo se je posrečilo celjski po-liciji aretirati dva Pečovnikova tovariša in sicer nekega I. P. iz Celja ter nekega R. I. iz Drame-lj. V Celje sta prišla, ker se v okolici Slo-venjegrada nista več počutila dovolj varna in sta hotela preložiti svoje delovanje v celjsko okolico. Niso pa še mogli dobiti Pečovnikovega brata, ki tudi spada k tej vilmilski tolpi.

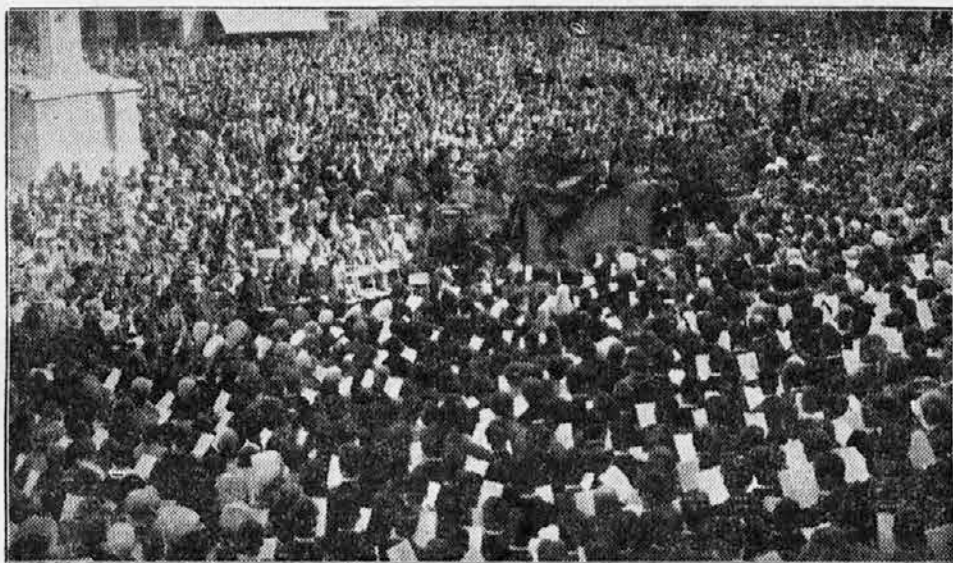
* Celjsko pevsko društvo ima nocoj ob 20. uri obvezen sestanek vseh svojih pevk in pevcev v društvenih prostorih v Narodnem domu. Razgo-vor bo o načrtu dela za prihodnjo sezono. Na sestanek so vljudno vabljeni tudi vsi pevci in pevke, ki v zadnjih sezonah iz kakošnegakoli vzroka niso sodelovali. Vabljeni so pa tudi do-bri pevci in pevke, ki ne sodelujejo v kakem drugem zboru, pa imajo veselja do rednega in vestnega dela v zboru.

Otroci zanetili požar

Kranj, 9. septembra.

Preteklo nedeljo 6. t. m. popoldne so se igrali trije otroci iz Senčurja v okolici vasi. Blizu velikega dvojnega kozolca, ki je last posestnika Janeza Pajerja, so opazili mravljišče. Nekaj časa so radovedno opazovali življenje mravelj. Končno so prišli na misel, da bi zažgali mravljišče. Sedemletni Janko je šel k sosedu in ukradel tam na skrivaj škatlico vžgalic. Po-tem so otroci zažgali mravljišče, ki je začelo goreti z velikim plamenom. Ogenj se je začel radi suhe trave širiti in je zajel tudi Pajerjev kozolec. Zgorela je vsa slama v kozolecu. Tudi kozolec je že pričel goreti, ko so prihiteli kmetje gasit.

Slike s koncerta Pevske zveze

Pogled na ogromno armado pevcev

Kraljica na koncertu

(Poleg kraljice ban dr. Marušič, divizionar B. Ilič in dvorna dama dr. Šverljugova)

Zahvala udeležencem kraljevega tedna

Dnevi »Kraljevega tedna« so minili v najlep-šem redu in razpoloženju. V teh dneh proslave desetletnice vladanja Nj. Velikanstva kralja Aleksandra I. je zopet ves naš narod brez raz-like stanu javno izrazil svojo vdanost kralje-vemu domu, tisoči in tisoči so dokazali, da go-jijo globoko ljubezen in spoštovanje do vladar-

ske hiše, izražali so pa tudi svojo neomajno ljubezen do države in do svojega naroda. Pri vseh prireditvah tega velikega tedna je vladal povsod vzoren red in disciplina in le temu je zahvaliti, da so slavnosti potekle brez vsake nezgode. Bodi tem potom izrečena iskrena za-hvala vsem! Vsem — brez razlike! Zlasti pa iskrena zahvala someščanom, ki so z veliko po-žrtvovalnostjo sodelovali pri teh slavnostih bo-di si s tem, da so okrasili domove in izložbe, bo-di si da so z veliko ljubeznijo sprejemali tujee ter jim šli v vsakem oziru na roko. Iskrena hvala javni straži, ki je požrtvovalno izpolnje-vala svojo težko nalogo, osobita zahvala želez-ničarskemu in tramvajskemu osebju, ki je imelo v teh dneh najnapornejšo službo, a jo je vršilo z obudovanja vredno požrtvovalnostjo, iskrena hvala gasilcem in vsem rediteljem, ki so vzorno vzdrževali red in s tem pripomogli k popolne-mu uspehu slavnosti. Iskrena hvala tudi So-kolstvu in vsem ostalim društvom, ki so v tako ogromnem številu sodelovali pri manifestacijah ter izkazali čast Velikemu kralju Osvobodite-lju.

Iskrena hvala vsem, ki so na katerikoli način sodelovali pri teh slavnostih, zlasti narodnemu gledališču, pevskim zborom in godbam.

Prav posebno zahvalo izrekam tudi »Odboru za postavitev spomenika kralju Petru I. Veli-kemu Osvoboditelju«, ki je izvršil vsa ogromna dela za postavitev krasnega spomenika, ki naj še poznim rodovom priča o veliki hvalečnosti našega naroda kralju — Osvoboditelju.

Hvala pa tudi Vam vsem, ki ste prihiteli na slavnosti »Kraljevega tedna« iz vseh krajev na-še domovine! Uverjen sem, da se niste vračali razočarani: vsi gledamo ojačeni v svojih dušah po teh dnevih s polnim zaupanjem v bodočnost.

Ljubljana, dne 9. septembra 1931.

Zupan in mestni načelnik:
dr. Dinko Puc l. r.

Zagonetka ponesrečenca pri Bohovi

Delavec Jože Kojc protestira proti svoji smrti — Karol iz Kranj-skega

Maribor, 10. septembra.

Včera smo poročali, da je trgovec Srečko Pozné iz Oplotnice pri Bohovi do smrti povozil z motociklom starejšega moškega, ki je v terek dopoldne, ne da bi se poprej ovestil, umrl v tukajšnji bolnišnici. Poročali smo tudi, da so pri pokojniku našli neko v Ljudski knjižnici izposojeno knjigo z legitimacijo, glasečo se na ime Jože Kojc, delavec s Pobrežja.

Vse je tedaj kazalo, da je ponesrečenec zares omenjeni Jože Kojc in bi bil to morda tudi ostal, da se pravi Kojc ni lasil živ in zdrav ter odločno protestiral proti ugotovitvi njegove smrti. Povedal je, da živi na Pobrežju v Gub-čevi ulici št. 11, knjiga z legitimacijo, katero je imel ponesrečenec iz Bohove pri sebi, mu je pa bila dne 1. avgusta letos ukradena na so-kolskem letnem telovadišču na Pobrežju. Kdo mu jo je ukradel, ne ve, zato tudi ne more ve-deti, kdo je mož, ki so ga zamenjali z njim in ga pod njegovim imenom hoteli zapisati v mrlj-ske bukve.

Po tej ugotovitvi je policija morala ubrati druga pota in posrečilo se ji je ugotoviti, da bi ponesrečenec iz Bohove mogel biti 41-letni vla-čugar in bivši čevljar Franc Poljanec iz Škofje Loke, ki se je zadnje srece potikal po mari-borski okolici, beračil in se izdajal za »Korlusa iz Kranjskega«. Po pripovedovanju ljudi je bil možak očitno slaboumen.

Ponesrečenec iz Bohove je bil, kakor je ugo-tovila komisija, 40 do 50 let star, majhne po-stave in nekoliko grbast. Imel je črne brke in lase, brado že več časa neobrito, nizko čelo in zdrave zobe. Obleden je bil v rjavo strgano oble-ko, na glavi pa je imel slamnik s pavovim peresom. Razen tega so našli pri njem tudi dve beraški malhi. Obdukcija je ugotovila, da je imel zlomljena štirih leva rebra, razbito spodnjo in gornjo lobanjo ter poškodovane tudi razne no-tranje organe.

Preiskava se vodi še dalje, da se definitivno ugotovi, ali je bil pokojnik res identičen s »Korlnom iz Kranjskega« ali ne.

Samomor nesrečneža

V ponedeljek dne 7. septembra t. l. je našel posestnik Anton Ploj iz Lastomerec na svojem dvorišču obešenega svojega lastnega 23-letnega sina Jožeta Ploja; imel je privezano vrv okrog

vratu in bil obešen nizko ob drevesu. Prejšnji dan je poplaval okrog ter se proti jutru vrnil domov. Ker je to storil že poprej večkrat ter se klatil okrog cele noči, ga seveda domači niso nič pogrešali. Komaj pred dobrim mesecem je odsedel 10-mesečni zapor v kaznilnici okrožnega sodišča v Mariboru radi roparskega napada in bil tokrat obenem obsojen tudi na 3-letno iz-gubo častnih pravic.

Oče je prijavil oblasti samomor lastnega sina, za katerim žaluje samo materino srce. Poko-pan je bil na pokopališču Sv. Petra v Gornji Radgoni minulo sredo, dne 9. septembra t. l.

Poskušen samomor z dinamitom

Mescu Francu, 25-letnemu delavcu izpod šmarjetne gore pri Stražišču, je sresko načel-stvo v Kranju dovolilo, da je z dinamitom raz-streljeval skale v kleti. Njegova sestra Ivana je kupila v trgovini Mišič 3 kg dinamita s pa-troni in vžgalno vrvico. Ko je prišel Mesec Franc v četrtek 3. septembra iz tovarne »Intex« v Kranju na stanovanje, se je vnel med njim in sestro Ivano preprij radi nekega denarja. Pri tem se je Mesec tako razburil, da je sklenil izvršiti samomor. Po izjavi sosedov in sorodni-kov je zelo lahko razburljiv in hitre jeze.

Še istega dne ponoči okrog 22. ure je segel po dinamitu, ki ga je bilo še 8 kosov in ki ga je imel spravljeneja v svoji sobi na omari. Di-namit s patronom in vžgalno vrvico je postavil na mizo. Naslonil je glavo na mizo in zažgal vrvico. Tedaj pa se je samomorilni kandidat skesal, jeza ga je minila in je zbežal v kuhinjo. Vendar je pustila eksplozija dinamita precejšnje posledice. V mesečevi sobici so popo-kala vsa stekla v oknih. Vsi predmeti, ki so se nahajali v sobi, so razbiti, zid močno po-škodovan, s stropa pa se je odtrgal ves omet. Njegova sestra in oče sta mirno spala v so-sednjih sobah. Prebudil ju je silen pok ob eks-ploziji. Sreča je hotela, da je bila poškodovana samo soba, kjer je bil dinamit, sicer bi se lahko pripetila smrtna nesreča. Ostali stano-valci ravno v tem kritičnem času niso bili še doma, ker so imeli nočno službo v tovarni. Orožniki so zasilali Meseca Franca, ki je pri-znal, da si je hotel v razburjenosti vzeti res življenje

Ptuj

Požar. Tukajšnja požarna bramba je dobila dne 8. t. m. predpoldne obvestilo, da v smeri proti Ormožu gori. Gasilci so bili takoj na negah in motorna brizgalica je že dirjala proti Ormožu. Med potjo pa so zvedeli, da je požar izbruhnil v Ključanovcih, v bližini ljutomerske okrajne meje in da je bil med časom že od bližnjih gasilcev pogašen, vsled česar so se vrnili.

Telesna poškodba. V gostilni Kostanjevec Ma-rije v I. fali vasi so popivali Jamnik Ivan, po-sestnik v Gajovcih ter Kozminski Stanislav, posestnik iz Stojnc. Radi vžitega alkohola je nastal med njimi preprij in pretep, ki je končal s tem, da je Kozminski obležal težko ranjen. Ostali trije so ga namreč obdelali z noži, da ima rane po vsem telesu. Sodna oblast je uvedla proti storilec preiskavo.

Nočni napad. Kranjc Ivan, posestnik iz Gra-dišča, je bil pred nekaj dnevi po noči napaden na cesti s koli in težko ranjen. Varnostnim or-ganom se je posrečilo izslediti napadalce in jih naznaniti sodišču. So to Emeršič Jožef, delavec, Zuran Jožef, viničar, Emeršič Anton in Koželj Anton, posestniška sinova, vsi iz Velikega dola. Napadalci priznavajo dejanje, izgovarjajo se pa na staro sovraštvo do Kranjca Ivana. Uvedena je preiskava.

Tatvina. Orožništvo je aretiralo in odvedlo v sodne zapore Cafuta Alojza, posestnika iz Do-lene in Trafela Jožefa, viničarja, istotako iz Dolene, ker sta vlomila v vinsko klet Franca Pihlerja ter odnesla večjo množino vina in žga-nja. Orožništvo nadaljuje preiskavo, ker je sum upravičen, da sta aretirana v zvezi z večjo tolpo tatov in vlomilcev.

Tatvina drv. Čikač Anton, kočar iz Maruševca in njegova žena Ivana sta kradla drva v šumi veleposestnika Maksa Ulma v Zavrču. Prijavlje-na sta sodišču.

Krško

Mariborsko gledališče, ki je moralo preteklo nedeljo predstavo »Karol in Ana« radi ljub-ljanskih slavnosti odložiti, bo gostovalo v ne-deljo, 13. t. m. ob 20. uri v Sokolskem domu.

Brežice

Gostovanje mariborskega gledališča, ki je bilo prejšnjo soboto radi ljubljanskih svečanosti od-povedano, bo definitivno v soboto, 12. t. m. Vprizorila se bo zelo zanimiva in napeta po-vojnica drama »Karol in Ana«, ki je dosegla v Mariboru in na vseh gostovanjih po deželi zelo očičen uspeh. Vsekakor ne bodo Brežičani za-mudili redkega umetniškega užitka ter bodo pobožnevilno posetili predstavo.

Rajhenburg

Gostovanje mariborskega gledališča, ki je bilo preteklo nedeljo odpovedano, bo v nedeljo, 13. t. m. ob 15. uri v Sokolski telovadnici. Ponovno gogzarjamo na to redko priliko.

Litija

Koncert. Mladinski pevski zbor Trbovlje-Vode bo priredil v nedeljo 13. t. m. ob 15. uri v dvo-rani Kinematografa vokalni koncert. Na spo-redu so najnovejše pesmi slovanskih sklada-teljev. Doseganje kritike o našem zboru, ki so jih napisali naši najodličnejši glasbeni kritiki, nam jamčijo za popoln uspeh in velik glasbeni užitek tega nastopa. Litijani in okoličani, ne zamudite te prilike.

Da ne bo nepotrebnega razburjenja. Z ozirom na dopis, ki je bil pred kratkim priobčen pod Litijo o izgubljenih 25.000 Din, izjavljam pod-pisani 1. da nisem pisec teh vrstic jaz, in 2., da denarja ni izgubila ga. Breznan, pač pa sestra njenega soproga, g. Brezana! Cenj. družina naj to napako blagohotno oprost, piscu pa pri-poročam, naj si drugič stvar preje natančneje ogleda.

Obračunil Drago.

Kamnik

Odlikovanje zaslužnih šolnikov. V sredo ob 11. uri dopoldne je izročil g. sreski načelnik dr. Fran Ogrin v sprejemni sobi sreskega na-čelstva odlikovanja trem zaslužnim prosvetnim delavcem. Za svoje dolgoletno delo na prosvet-nem polju v šoli in izven nje so prejeli red sv. Save V. razreda šolski nadzornik g. Gustav Lukežič, upravitelj kamniške osnovne šole g. Julij Cencič in upraviteljica kamniške dekliske osnovne šole ga. Marija Rupnikova. Zaslužnim prosvetnim delavcem tudi naše iskrene čestitke!

Teniški dvomatch Ilirija : Kamnik. V terek popoldne se je vršil na klubovem igrišču na državni smodišnici teniški dvoboj Ilirija : Kam-nik, kateremu je prisostvovala elitna kamniška publika. Ilirija, katero so zastopali igralci gg. Koželj, Zajec Vaso, Zajec I., Banko in gđc. Svobodova, se je pokazala v vsakem oziru boljša od Kamničanov, vendar pa so tudi Kamničani včasih nudili močan odpor in so celo 2 seta odločili v svojo korist. Pokazalo se je, da bi pri resnejšem treningu in večji konkurenci lahko dosegli še lepše rezultate. Kamniške barve so zastopali igralci gg.: Valter Stuzzi, ing. Mirko Gerzincič, Rajko Kos in gđc. Rozi Čizmekove in Mici Hajekova.

Prva slana je v noči od torka na sredo po-bellla višje ležeče kraje v Tuhinjski dolini. Tako so pripovedovali v sredo sejmariji v Kamniku. Boje se, da jim bo sedaj slana uničila še borni pridelek ajde, ki je sedaj v najlepšem cvetju. Tudi v Kamniški okolici so na nekaterih me-stih opazili slano, v Kamniku pa je bila naj-nižja temperatura niti 2°C nad ničlo.

Smrtna kosa. V sredo je umrla na Grabnu v visoki starosti 72 let ga. Helena Terpinčeva, se-stra ge. Kenda. Pokopali so jo v četrtek po-poldne na pokopališču na Žalah. Naj počiva v miru, žalujočim naše iskreno sožalje!

Nagajivi tiskarski škrtat je v našem poročilu o javnih delih na cesti Kamnik—Stahovica re-duciral postavko, ki je bila vnešena v letošnji proračun za popravo te ceste od 151.000 Din kar na 11.000 Din. Nagajivemu škrtatu bi bili prav hvaležni, ako bi on napravil vsa velika dela na cesti za 11.000 Din, cestnemu odboru pa prihranil 140.000 Din.

Bilanca velesejmskih dni

Po končanih velikih dnevih Kraljevega tedna je tudi naša velevažna gospodarska ustanova zatvorila svoje prostore, ki so v tej kratki dobi sprejeli toliko ljudstva. V teku velesejmskih dni smo ponovno na tem mestu podčrtali pomien in veliko narodno gospodarsko misijo, ki jo baš v dobi težkih gospodarskih pretresljajev, tako odlično in uspešno vodi naša velesejmska institucija. Če v kratkem rekapituliramo baš letošnjo jesensko prireditev, opazimo že pri površnem ocenjevanju ustanove njeno razčlenjenost in na drugi strani harmonično skladnost gospodarske enotnosti. V okvirju velesejmskih prireditev krožijo prav vse panoge našega narodnega gospodarstva, od katerih je vsaka ob svojem času še posebno poudarjena.

Tujskoprometna razstava je bila prva te vrste v naši državi, pestra in zanimiva ter je imela za vsakega obiskovalca kaj privlačnega. Naše tujskoprometne in planinske organizacije so pokazale svoje delo v pretekli dobi, pa tudi uspehe svojega delovanja.

Odlične so bile tudi razstave poštne uprave Dravske banovine, Jadranske plovidbe in aerokluba Ljubljana. Poseben oddelek v tej razstavi tvorilo gostilničarstvo in hotelirstvo, kjer se je pokazalo, kakšni morajo biti posebno naši podeželski hoteli in gostilne, da bo imel gost v resnici tudi udobno bivanje med nami.

Na razstavi slovenskih mest so naša mesta pokazala svojo zgodovino, svoje zanimivosti, svoje kulture, kigijenske, socialne in gospodarske razmere.

Kmetijska razstava je obsegala strokovno poučni kmetijski oddelek, sirsarstvo in mlekarstvo, jajca, čebelarstvo in med, zelenjadarstvo, vino, poljedelske stroje in orodje, perutinarstvo in kunčerejo. Z vzorci domačih pridelkov se je tu opozarjalo domače in vnanje trgovce in jih vabilo, da stopijo v trgovske stike z domačimi proizvajalci. Prišlo je mnogo kupcev in trgovcev iz inozemstva, ki so z domačimi producenti navezali trgovske stike in bodo od njih nabavljali blago, zlasti vino, sir, med, jajca in zelenjavo.

Higijenska razstava, ki jo je priredil Državni higijenski zavod v Ljubljani, nam je prikazala zlasti higijensko službo Dravske banovine v zelo zanimivi, tudi širšim slojem naroda lahko doumljivi obliki. Tu je priredil tudi ljub-

ljanski OUZD svojo lastno, zelo poučno razstavo.

Novodobno gospodinjstvo je bila posebno za naše ženstvo močno zanimiva in privlačna razstava. Razstava je bila nekaj kažiopot, kako si gospodinja uravnja svoj posel, da bo ustrezal načelom smotrene porabe časa, moči in materiala ter da bo odgovarjal zahtevam narodnega gospodarstva in narodnega zdravja. Obenem pa je razstava javnosti pokazala, v kakšni smeri in na kakšen način se v sedanjosti dobi vrši razvoj gospodinjstva.

Razstava pohištva nam je dokazala neprimeren velik napredek naše pohištvene industrije. Razstavljalci so z izredno okusnostjo prikazali vse od priproste spalnice do luksurijskega salona. Pohištvo je izdelano po načrtih priznanih naših pohištvenih arhitektov in nam nudi garancijo modernizacije in solidnosti tudi na tem polju.

Industrijski, obrtni in trgovski del velesejma je poslovno dobro zaključil. Predvsem je bila živahna kupčija v raznih sezijskih predmetih, dalje zelo dobro v gospodarskih strojih, strojih težke industrije in kovinskih predmetov, pohištvu, preprogah, klavirih, harmonikah, radioaparatih, tapetinstvu, pleteninah, čipkah, krznu, bižuteriji, parfumeriji, živilski industriji, raznih predmetih dnevne porabe, športnih predmetih in praktičnih novostih.

Obiskovalec je bilo nad 110.000, od teh 5% inozemcev, predvsem iz Avstrije, Italije, Nemčije, dalje Poljske, Francije, Anglije in Grčije. Na dan otvoritve je počastila prireditev s svojim obiskom tudi Nj. Vel. kraljica Marija.

Posebno pa moramo prirediteljem letos še prav posebno čestitati k velikemu uspehu ne samo v obliki rekordnega poseta, pač pa še v večji meri radi resnično posrečenih zamisli, s katerimi se je letos jesenska prireditev tako sijajno dekorirala. Namera, da se tujskoprometni oddelek ponovno otvorijo v dnevi 14., 15. in 16. t. m., je vsekakor hvalevredna, ker bo s tem dana možnost šolski mladini, da se po znižanih cenah v najbolj prikladni nazorni obliki upozna s krasotami naše domovine in spopolni svoje domoznansko znanje.

XII. ljubljanski mednarodni vzorčni velesejem se vrši od 4. do 13. junija 1932.

šega malega kmeta, kar bo našemu narodnemu gospodarstvu samo v korist.

Gospodarske vesti

× Velika jugoslovanska razstava vina in sadja v Beogradu. Z ozirom na velevažno razstavo vina in sadja v Beogradu, o kateri smo na tem mestu že poročali, se opozarjajo interesi, da v najkrajšem času pošljejo prijave za sodelovanje. Posebno opozarjamo naše vinogradnike in sadjarje, da vlada za razstavo tudi s strani inozemstva mnogo zanimanja in je pričakovati, da bo inozemstvo uspešno posegalo po vinarskih in sadjarskih pridelkih.

× Važno za vse pridobitnike. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu je prejel razna povpraševanja po našem blagu iz raznih strani inozemstva. Predvsem se povprašuje po: konstanjem lesu, hrastovini in orehovini. Zahtevajo se nadalje ponudbe za fižol, razno sadje, vino, vino za vermet, razna sladka vina, sortirana vina, krma, seno, prašiči, svinjska mast, razne kože, loj, kosti, jajca, živina, hmelj, konoplja, želatina. Nekateri inozemske firme želijo tudi zastopstva za kurivo, lesno ogelje, železniške pragove, svinjsko mast, jajca, živino i. t. d.

× Gospodarska literatura. Prejeli smo najnovejšo številko mesečnika »Uzorni vrtlar i gospodar«, ki prinaša kopico zelo zanimivih in poučnih člankov iz vrtnarstva in tudi drugih panog gospodarstva. Priporočamo list našim čitateljem, letna naročnina znaša Din 60, naroča se pri upravi v Zagrebu, Masarykova ulica 30/II.

× Prodaja lesa in drv. Direkcija šuma v Ljubljani bo prodala 19., 21. in 22. septembra t. l. po pismenih ponudbah večje količine lesa in drv. Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobave

Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do 16. septembra t. l. ponudbe za dobavo sena.

Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 12. septembra t. l. ofertalna licitacija za dobavo raznega papirja.

Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 16. septembra t. l. ponudbe za dobavo cilindrskega olja in masti za stroje, mazila za čevlje, bučnega olja, pšenične moke, krtač za ribanje, čaja, koruze, riža ter koruznega zdroba.

Borzna poročila

dne 10. septembra 1931.

Devizna tržišča.

Ljubljana, 10. septembra. Amsterdam 2283-92 do 2290-76, Bruselj 787-80—790-16, Curih 1104-15 do 1107-45, Dunaj 795-75—798-15, London 275-21 do 276-03, Newyork 5651-87—5668-87, Pariz 222-04—222-70, Praga 167-66—168-16, Trst 296-18 do 297-08.

Zagreb, 10. septembra. Amsterdam 2283-92 do 2290-76, Dunaj 795-75—798-15, Bruselj 787-80 do 790-16, London 275-21—276-03, Milan 296-18 do 297-08, Newyork 5651-87—5668-87, Pariz 222-04 do 222-70, Praga 168-66—168-16, Curih 11-0415 do 11-0745.

Beograd, 10. septembra. Amsterdam 2283-92 do 2290-76, Bruselj 787-80—790-16, Curih 1104-15 do 1107-75, Dunaj 795-75—798-15, London 275-21 do 276-04, Milan 296-18—297-08, Newyork 5651-87

do 5668-87, Pariz 222-04—222-70, Praga 168-16 do 168-66.

Dunav, 10. septembra. Amsterdam 286-25, Beograd 12-5537, Bruselj 99, Bukarešta 4-2362, London 34-576, Madrid 65—, Milan 37-22, Newyork 711-20, Pariz 27-88, Praga 21-065, Sofija 5-154, Stockholm 190-30, Kopenhagen 189-95, Varšava 79-61, Curih 138-68.

Curih, 10. septembra. Beograd 9-05, Pariz 20-11, London 24-9275, Newyork 512-85, Bruselj 71-35, Milan 26-83, Madrid 46-40, Amsterdam 206-85, Berlin 120-85, Dunaj 72-08, Stockholm 137-25, Oslo 137-12, Kopenhagen 137-12, Sofija 3-31, Praga 15-19, Varšava 57-40.

Vrednostni papirji.

Zagreb, 10. septembra. Drž. papirji: 7% inv. pos. 71—74 (74), voj. škoda ar. 328—330 (329), kasa 328—330 (329), dec. 336—338, 4% agr. obv. 43 bl. 7% Blaire arang. 62—63 (62, 64), kasa 62—64, 8% Blaire 72—73, 7% pos. hipot. b. 64—65, 6% begl. 49—50. — Banke: Poljedelska 53-50—55, Kredit 121—126, Hrvatska 50 d., Praštediona 957-50—965, Union 150 do 155, Ljub 67—68, Obrtna 36 d., Srbska 190 do 190-50, Ljublj. kreditna 120—125, Medjunarodna 68 d., Narodna 5.000—5.200, Zemaljska 114—116, Narodna šum. 25 d., Slavenska 25—30. — Industrije: Sečerača Osijek 200—205, Trboveljska 212—213, Slavonija 200 d., Vevče 120 do 122, Guttman 110 bl., Danica 65—70, Drava 192-50—212-50, Brodvagon 30—40, Isis 40 bl., Ragusea 300 bl., Jadranska 195 bl.

Dunaj, 10. septembra. Bankverein 14, Dunav-Sava-Adria 11-60, Prioritete 76, Trbovlje 25-80.

Žitna tržišča.

Tendenca na ljubljanskem tržišču za koruzo neenakomerna.

Novi Sad, 10. septembra. Ječmen: bački, sremski, 63-64 kg 112-50—116. — Koruza: bačka 91—93, bačka, okolica Sombor 92—94, južnoban. 84—85, sremska okolica Indijja 92-50 do 95, sremska, okolica Sid 95—97-50. — Otrubi: bački, pšenični v juta-vrečah 87-50 do 92-50. — Tendencia: čvrsta. Promet: skupno 32 vagonov.

Budimpešta, 10. septembra. Tendencia: prijazna. Promet: sreden. Pšenica: dec. 10 do 10-02, marec 11-10—11-22 (11-18—11-20). — Rž: marec 11-30—11-40 (11-36—11-38). — Koruza: maj 11-90—11-92 (11-92—11-95).

Ljubljansko lesno tržišče.

Tendencia neizpremenjeno mlačna, promet: 1 vagon jelševih in smrekovih desk.

Sokolstvo

Otvoritev Tyrševega sokolskega tečaja v Novem Sadu

V Novem Sadu je bil v soboto 5. t. m. na slavnosten način odprt prvi savezni prosvetni Tyršev sokolski tečaj ob udeležbi najodličnejših predstavnikov oblasti in prosvetnih ustanov Novega Sada. Slavnost otvoritve je bila v dvorani moške gimnazije. Savezni prosvetni tečaj, ki se vrši v proslavo stoletnice Tyrševega rojstva, je otvoril prvi namestnik staroste Saveza SKJ brat Engelbert Gangl s predavanjem o značaju br. dr. Tyrša in njegovih idejah. Tečaja se udeležuje nad 100 prosvetnih delavcev iz skoro vseh sokolskih žup Saveza SKJ. Po predavanju br. Gangla so sledila predavanja br. dr. Milana Preloga, univ. prof. iz Skoplja o »Prilikah v katerih se je pojavil dr. Tyrš«, br. dr. Vladimirja Belajčica, predsednika Saveznega prosvetnega odbora o »Življenju in delu br. dr. Miroslava Tyrša«, br. Franja Malina o »Predhodnikih dr. Tyrša«, br. dr. Maksa Kovčiča iz Maribora o »Tyrševih najbližjih sodelavcih«, br. prof. Bogoljuba Krejčka o »Sokolstvu do leta 1882«, br. Milana Todorovića iz Novega Sada o »Sistemu in metodiki Tyrševega sokolskega telesnega vežbanja«.

V nedeljo 6. t. m. se je prosvetni tečaj nadaljeval ter je kot prvi predaval br. Milan Todorović, načelnik sokolske župe Novi Sad o »Telovadni uri«, br. dr. Niko Mrvoš o »Pogledih in idejah dr. Tyrša«, bivši podstarosta COS br. Vincenc Stepanek o »Slovanstvu in Sokolstvu« in br. inž. Kosta Petrović iz Subotice o »Socialnem in nacionalnem značaju Tyrševega Sokolstva«. Popoldne se je vršila prosvetna konferenca, na kateri se je razpravljalo o Tyrševi proslavi in o organizaciji uporabe filmov v sokolskem prosvetnem delu, nakar je bil tečaj zaključen. Zdravo!

Prvenstvene sokolske tekme v odbojki v Mariboru

Tekme, katerih se udeležijo 14 jugoslovanskih sokolskih žup s člani in 8 z moškim naraščanjem, bodo trajale dne 13. septembra od 6. ure zaranja do 6. ure zvečer. Od 6. do 10. ure je prvo izločilno tekmovanje vseh moštev; od 10. do 12. ure je drugo izločilno tekmovanje značgalcev iz prve tekme; popoldne od 16. do 18. ure je končna glavna tekma za prvaka Jugoslavije. V tem času se vrši tudi tekma med najboljšo jugoslovansko vrsto in med vrsto čehoslovaškega Sokolstva. Vse priprave in tekme vodi brat Franjo Mačus. Vse tekme se vrše na letnem telovadišču Sokola Maribor-matica, le v slučaju močnega naliva bodo popoldanske tekme v realni telovadnici v Krekovi ulici.

Kdo bo prvak?

Težak odgovor! Kolikor je iz prijav razvidno, se bo borilo za ta ponosni naslov 14 vrst. Med pripravljenosti je pričakovati nekoliko ostrih nasprotnikov in borba bo do skrajnosti napeta. Vnaprej povedati, kateri se bodo borili do konca, je nezanesljivo, če se pa spomnimo lanske prve tekme v Beogradu, pri kateri je nastopilo samo 6 moštev, smemo pričakovati izredna temo šiva iz Subotice, Beograda od izdema. K to pridejo še nekatera mesta, ki lani niso tekmovala. Lani si je priboril prvenstvo Jugoslavije Maribor, letos pa tekmovanje mnogo oostrejši, ker nastopajo stari in mnogi novi hudi konkurenti. Zato s tem večjim pričakovanjem vprašujemo: Kdo bo prvak?

Prvo srečanje čeških in jugoslovanskih Sokolov o odbojki

Dne 13. t. m. se prvič vrši tekma v odbojki med zastopnikoma čehoslovaškega in jugoslovans-

skega Sokolstva. S tem je položen temelj samostojnim slovanskim tekman v igrah. Dosedanja tekmovanja so se vršila le v orodni telovadbi, lahki atletiki in sorodnih panogah. Češko Sokolstvo predstavlja v igrah visoko kvaliteto in je posebno odboj skoroda narodna igra. Pričakovati je zanimive borbe. Obe vrsti se srečata popoldne med 16. in 18. uro. Katera jugoslovanska župa bo igrala s Čehi, bo odločilo dopoldansko tekmovanje in končna tekma popoldne.

Prodaja vstopnic

Radi velikega navala, ki ga je pričakovati, priporočamo nakup vstopnic v predprodaji pri trvdkah Zlata Brišnik, Gosposka ulica, Franjo Bureš, Vetrinjska ulica in Franjo Majer, Glavni trg. Glavna tekma je popoldne od 16. do 18. ure.

Sokolski nastop v Gornji Radgoni

V nedeljo, 6. t. m. je priredil Sokol v Gornji Radgoni svoj telovadni nastop, ki je kljub slabemu vremenu nepričakovano dobro uspel. Ze z dopoldanskim vlakom je prispela ljutomerska mestna godba in lepo število članic, ki so se udeležile tudi sv. maše v proslavo rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. Ostalo članstvo sosednjih bratskih društev je z avtomobili prispelo šele popoldne, nakar se je razvila povorka na Grad, kamor se je vsled slabega vremena premestila vsa prireditev. V povorki je bilo nad 120 članstva in dece v kroju.

Telovadbo je otvorila moška deca (30) s prostimi vajami, zakar je žela zasluženo pohvalo. Sledile so ritmične vaje ženske dece ter proste vaje članic. Kod posebna točka je bil nastop šestih naraščajnikov iz Veržeja. Orodne vaje članov na bradlji so bile prav dobro izvedene. Članice so vadile skok v višino, moška deca pa skok preko koe. Pod vodstvom brata Predana je nastopila sokolska četa z Sv. Andraža v Slovenskih gorah, kar je bila za Gornjo Radgono posebnost, ker sličnih čet v tem okolju ni; pripravljata se v Radencih in pri Kapeli. Kod zadnja točka je sledil nastop 22 članov s prostimi vajami. Vse vaje članstva, članic kakor dece so bile dobro izvedene ter so telovadci želi burno pohvalo občinstva. — Med številnimi gledalci je bilo opaziti družbo Dunajčanov, ki so sledili telovadbi vseh oddelkov zelo pozorno in se prav pohvalno izrazili.

Po končanem nastopu je starosta br. Mavrič v krasno zasnovanem govoru orisal pomen SKJ, podal in povzdignil 6. september kot zgodovinski dan, saj družbi obletnico nedolžnih žrtv v Bazovici, 10-letnega plodonosnega vladanja kralja Aleksandra, obletnico razvija praporov v Beogradu, odkritje spomenika kralju Petru v Ljubljani in osmi rojstni dan prestolonaslednika Petra, našega prvega starešine. Svoj govor je končal z trikratnim Zdravo-klicem Njemu, prvemu starešini Nj. Vis. prestolonasledniku Petru, Nj. Vel. kralju Aleksandru in vsemu kraljevskemu domu, nakar je godba zaigrala državno himno.

Vsa prireditev je lepo uspela v moralnem, kakor tudi v gmotnem oziru. Da je nastop tako nepričakovano dobro uspel, gre zasluga bratu načelniku, sestri načelnici ter vsem sosednjim bratskim društvom, ki so s svojim nastopom pripomogli do lepega uspeha. Zdravo!

Morski vrag

eden najlepših romanov svetovno znanega ameriškega pisatelja Jacka Londona. Se dobi za nizko ceno Din 20.—, vezan izvod Din 30.—, Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Kneginja Zurova

je knjiga, ki pripoveduje o trpljenju zaradi požrtvovalne in idealne ljubezni. To je knjiga, ki Vas bo globoko ganila. Zopet in zopet jo boste vzeli v roke. Knjiga velja Din 30.— broširana, Din 35.— v platno vezana, s poštnino Din 1.— več.

Za počitnice berite

»V oklopnjaku okoli sveta«. Pestro in zabavno čtivo. V dveh delih; vsak del po Din 20.—, vezan Din 26.—, Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 10.

Gramofonske plošče po 3 Din

izposojuje »LAGER«, izposojevalnica gramofonskih plošč in gramofonov, Ljubljana, Vegova ulica 2. 1501

Zakon o uradnikih

(U. Z.) Nujnopotreben vsakemu državnemu uradniku, dobite v upravi »Jugoslovana«. Ljubljana, Gradišče 10 Knjizica obsega 194 strani, od katerih odpade 17 na stvarno kazalo. Cena 18 Din. Za poštnino 1 Din v znamkah. Naročite ga še danes, ker je zaloga majhna.

Isče se posojilo na 1 mesto trgovske hiše v centru Ljubljane po 7% obrestovanju. — Ponudbe pod šifro »Posojilo«. 2086

Logavice, roka-vice, volna in bombaž aajceneje in v velik izbiri pri KARL PRELOG Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg.

Sport

Sportno društvo »Vrhnika«
Razpis

medklubskih kolesarskih dirk za »prvenstvo Notranjske« za »prvenstvo Logaškega polja« in Ghikhana igram, katere se vrše v nedeljo dne 13. septembra 1931.

Spored:

I. za prvenstvo Notranjske: Proga: Vrhnika—Logatec—Planina—Unec—Rakek—Cerknica in nazaj Cerknica—Rakek—Unec—Planina—Logatec—Vrhnika in nazaj Logatec. Start: Točno ob 12.30 uri pred spomenikom Ivana Cankarja na Vrhniki za obe skupine. Obrati: I. pred hotelom Zumer v Cerknici, II. pred spomenikom Ivana Cankarja na Vrhniki in nato — cilj: pred hotelom Kramar v Logatcu. — Darila: Prvo: razredni: 1. Častno darilo »Notranjskih dam«, drugi in tretji kolajne. Juniorji: 1. Častno darilo društva, 2. in 3. kolajne. Rojaki Notranjske: 1. Častni naslov »Prvak logaškega polja« za leto 1931., darilo pentloj z naslovom, drugi in tretji častne kolajne.

II. za prvenstvo logaškega polja (Kilometer-lancea): Proga po drevoredu 2.800 m. Start: ob 15. uri pred hotelom Kramar, obrat na koncu drevoreda, cilj: pred hotelom Kramar. — Darila: 1. naslov »Prvak logaškega polja« in častno darilo »Logaških dam«, drugi in tretji častne kolajne.

III. Dirka za prvenstvo Logatec. Logaški novinci. Proga 2.800 m. Start pred hotelom Kramar, obrat na koncu drevoreda in cilj pred hotelom Kramar. — Darila: 1. naslov »Prvak Logatec« in darilo, drugi in tretji kolajne.

IV. Dirka v vrečah s kolesi (200 m). Tri darila, nastavljen tako, da jih dirkači sami snamejo.

V. Poljeva dirka (200 m). Prvi, drugi in tretji praktična darila.

VI. Rakova dirka (100 m). Prvi, drugi in tretji zabavna darila.

VII. Vožnja med steklenicami in zaprekami. Prvi, drugi in tretji darila, ki jih morajo sami pobrati.

Splošna določila:

1. Tehnična izvedba I., II. in III. dirke se ravna tako po dirkalnem pravilniku Koturškega saveza kraljevine Jugoslavije.

2. Dirka je odprta za vse člane klubov, ki so vključeni v »Kot. savez kralj. Jugoslavije«, izjeme le proti dovoljenju vodstva.

3. Vsak dirkač se mora strogo ravnati po obstoječih cestno policijskih predpisih, kolo mora biti opremljeno z zvonom in rabljivo zavoro. Prireditelj ne odgovarja za škodo, katere ev. povzroči dirkači med vožnjo ali kjerkoli, ker vozi vsak dirkač na svojo lastno odgovornost.

4. Pismene prijave sprejema tajništvo kluba, osebe predsednik, ki se imajo brezpogojno zaključiti najkasneje do nedelje 10. ure dop.

5. Prijavnina 1 Din. Prijave brez prijavnine so neveljavne. Poznejše prijave se sprejme le proti prijavnini Din 10.—, brezobvezno.

6. Zakasnenje dirkača na startu ali neupoštevanje predpisov glede prijave izključuje istega od tekmovanja.

7. Odredbam vodstva dirke se je najstrožje pokoriti.

8. Skupina, za katero se je prijavilo najmanj 3 dirkači, odpade. Za odpadle člane je veljavno uvrstitev naslednje točke.

Dirke se vršijo ob vsakem vremenu.

Po končanih dirkah razdelitev daril in nagrad s pozdravnim govorom zastopnika Kot. saveza in veliko veselico na vrtu hotela Kramar. Pri prireditvi sodeluje godba Godbenega društva Vrhnika.

Otvoritev novega igrišča Hermesa

Ljubljana je dobila tretje nogometno igrišče. Agilni šiškarji so s požrtvovalnim delom in s podporo železniške oblasti v soboto otvorili svoje igrišče, ki je po obsegu največje v Sloveniji. Nudi krasen razgled na naše planine in na znamenje našega mesta — na veličastno silhueto grada.

Igrišče samo je sicer še mehko in neravno, vendar je to slučaj pri vseh novih igriščih. Čas bo tudi to napako izbrisal.

Turnir, ki ga je priredil Hermes, je prinesel precejšnjo senzacijo, ki jo je priredila Ilirija. Izmed sodelujočih klubov je zasedla zadnje mesto, kar gre na račun pomanjkanja resnosti pri igrah. Slavljencu Hermesu se je posrečilo premagati belo-zelene, čeprav je bila Ilirija po predvedeni igri daleko boljša. Belo-zeleni so umirali v hiperkombinacijah in so popolnoma pozabili na streljanje.

Zmagovalec turnirja je bilo Primorje, ki tudi ni predvedlo običajne igre. V igri proti oblačenemu Rapidu ni dosti manjkalo in doživeli bi drugo senzacijo. V splošnem moramo reči, da se naša »ligaša« nista preveč izkazala.

Rapid je dosegel častno drugo mesto. Proti Primorju je moral nastopiti s 5 rezervami, držal pa je ves čas igro odprto. Naslednji dan, proti Grafiki, je bil komplet in je sigurno zmagal. Moštvo odlikuje velika požrtvovalnost. Spada brez dvoma v podsavezno ligo.

Hermes je igral v soboto zelo slabo, v nedeljo se je pokazal v mnogo boljši luči. Igral je na prodore, ki so večkrat stivali Jakšića pred težke naloge.

Najbolj je ugajal na turnirju simpatični gost iz Subotice. Zak se nam je predstavil kot tehnično dobro izbalansirana enajstoričnica, ki izvrstno kombinira. Vsi igrači so močni in hitri. Obe njegovi igri sta bili najzanimivejši od vseh na turnirju in je le škoda, da sta bili na sporedu kot zadnji. Obe sta se morali končati radi teme predčasno.

Grafika je igrala požrtvovalno, njena igra pa je premalo homogena.

Ilirija je razočarala. V soboto je vodila proti Žaku že s 3:0, nato je povsem popustila in jo je le Jakšić rešil poraza. V igri s Hermesom je kruto maščevalo podcenjevanje protivnika.

Rezultati tekem so bili: sobota: Grafika—Hermes 1:0 (1:0), Primorje—Rapid 3:2 (2:1), Ilirija—Žak 3:3 (2:0); nedelja: Rapid—Grafika 3:1 (2:1), Hermes—Ilirija 1:0 (0:0), Primorje—Žak 1:1 (0:0).

Vse tekme so trajale po dvakrat 35 minut.

Agitirajte za Jugoslovana!

Službene objave

Razglasi kraljevske
banske uprave

I. No. 7436/19.

2534

Razpis.

Na podlagi razpisa ministrstva za poljedelstvo z dne 31. avgusta 1931., št. 52.228/I, se razpisuje služba kletarskega nadzornika za Dravsko banovino s fakultetno izobrazbo.

Prosilci za to mesto morajo predložiti dokazila, da izpolnjujejo splošne pogoje za sprejem v državno službo, ki jih zahteva § 3. zakona o uradnikih in da imajo strokovno izobrazbo za predpisano službo.

Lastnoročno pisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravnimi in zadostno kolkovanimi prilogi, je vložiti najkasneje do 30. septembra 1931. pri kraljevski banski upravi Dravske banovine v Ljubljani.

Kraljevska banska uprava Dravske
banovine

v Ljubljani, dne 9. septembra 1931.

*

V. No. 180/50.

2520—3—2

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za gradnjo banovinske ceste Reka—Sv. Arah, II. del, km 11:5—9:1,

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 28. septembra 1931. ob enajstih

v sobi št. 17 tehničnega oddelka v Ljubljani. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravni stroškov dobivajo med uradnimi urami pri tehničnem oddelku kralj. banske uprave, odnosno pri sreskem cestnem odboru Maribor.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto odobrenega proračuna, ki znaša 994.939:50 dinarjev.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih novinah« in na razglasni deski tehničnega oddelka.

Kraljevska banska uprava Dravske
banovine

v Ljubljani, dne 4. septembra 1931.

*

VI. No. 15.881/3.

2528—3—1

Razpis.

Po pooblastilu ministrstva za finance z dne 11. junija 1930, št. 79.560/II, in na osnovi določil členov 82 do 105 zakona o državnem računovodstvu se razpisuje prodaja barake invalidskega doma v Toplicah v Novem mestu potom javne usne dražbe, ki se bo vršila na licu mesta dne 15. oktobra t. l. ob trinajstih.

Izključna cena Din 14.000.— (štirinajstisoč Din). Kavcija 10% izključne cene.

Dražbeni pogoji se morejo vpogledati med uradnimi urami pri VI. oddelku kraljevske banske uprave pri sreskem načelniku v Novem mestu, pri občinskem uradu v Toplicah in pri dražbeni komisiji pred početkom dražbe.

Kraljevska banska uprava Dravske
banovine

v Ljubljani, 4. septembra 1931.

Razglasi sodišč
in sodnih oblastev

U 14/31—5.

2514

V imenu Njeg. Vel. kralja!

Okrajno sodišče v Kočevju je razsodilo s sodbo z dne 21. avgusta 1931, da je osumljenka Mihič Ana vdova Lavrič, rojena Knava, rojena 24. julija 1882 v Malem logu, pristojna v Borovcu, srez Kočevje, Dravska banovina, r. k., vdova, branjevka v Kočevju št. 141, hči pokojnega Antona in pokojne Marije rojene Lavrič, neznana, kriva, da v zadnjem času, posebno dne 3. avgusta 1931 kot branjevka, torej prodajalka življenskih potrebščin, na svoji stojnici na trgu v Kočevju ni imela niti sumarno niti podrobno označenih cen posameznih predmetov, tako da bi jih vsakdo lahko videl.

S tem je zagrešila prekršek po čl. 6 zakona o pobijanju draginje življenskih potrebščin in brezvestne spekulacije z dne 30. decembra 1921, Službene novine z dne 6. januarja 1922, št. 5, ter se po tem členu v zvezi z §-om 3 zakona z dne 31. decembra 1921, št. 307, Službene novine z dne 31. decembra 1929, obsodi na 4 dni zapora in 300 Din denarne kazni, ki se spremeni ob neizterljivosti v nadaljnjih 6 dni zapora, ter po §-u 389 star. k. p. r. na plačilo stroškov kazenskega postopanja in izvršitve kazni.

Izrečena kazen pa je v smislu § 65 nov. k. z. pogojna in se odloži za dobo 2 let.

Okrajno sodišče v Kočevju, odd. III.,
dne 3. septembra 1931

C 406/31—1.

2530

Oklic.

Žbūl Aleksander, pos. v Žitkovcih št. 42, ki ga zastopa dr. Pikuš Janko, odv. v Dolnji Lendavi, je vložil proti ležeči zapuščini Būki Davida, pos. v Žitkovcih, tožbo zaradi izdajanja prepisnega privoljenja s prip.

Ustna sporna razprava se določa na dne 3. oktobra 1931.

ob devetih pri tem sodišču v sobi št. 21. Toženi stranki se postavljajo za skrbnika Cigan Rozalija, roj. Somi, pos. v Jošecu.

Okrajno sodišče v Dolnji Lendavi, odd. II., dne 2. septembra 1931.

*

C 404/31—1.

2531

Oklic.

Kramar Jožef, posestnik v Srednji Bistrici št. 66, ki ga zastopa dr. Pikuš Janko, odvetnik v Dolnji Lendavi, je vložil zoper Dunko (false Kohek) Bari roj. Kocet, pos. v Srednji Bistrici št. 15, in ležečo zapuščino po pok. Dunko (false Kohek) Ivanu, pos. od tam, tožbo zaradi 2000 Din s prip.

Ustna sporna razprava se določa na dne 3. oktobra 1931.

ob devetih pri tem sodišču v sobi št. 21. Toženi stranki se postavljajo za skrbnika dr. Ferdo Černe, odvet. v Dolnji Lendavi.

Okrajno sodišče v Dolnji Lendavi, odd. II., dne 2. septembra 1931.

*

C 405/31—1.

5232

Oklic.

Tibaut Janez, pos. in prevzitar v Srednji Bistrici št. 11, ki ga zastopa dr. Pikuš Janko, odvetnik v Dolnji Lendavi, je vložil zoper Dunko (false Kohek) Bari roj. Kocet, in ležečo zapuščino po pok. Dunko (false Kohek) Ivanu, oba pos. v Srednji Bistrici št. 15, tožbo zaradi 595 Din s prip.

Ustna sporna razprava se določa na dne 3. oktobra 1931.

ob devetih pri tem sodišču v sobi št. 21. Toženi stranki se postavljajo za skrbnika dr. Ferdo Černe, odvet. v Dolnji Lendavi.

Okrajno sodišče v Dolnji Lendavi, odd. II., dne 2. septembra 1931.

*

E 497/31—6.

2525

Dražbeni oklic.

Dne 21. oktobra 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 3 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Koprivnik, vl. št. 150.

Cenilna vrednost: 2392.— Din; najmanjši ponudek: 1595.— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je razglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča

Okrajno sodišče v Kočevju, odd. II., dne 2. septembra 1931.

T 55/31.

Uvedba postopanja v dokaz smrti.

Deželno sodišče v Ljubljani je uvedlo postopanje, da se proglase spodaj navedeni pogrešanci za mrtve, ker se zamore o njih po § 240 v. d. z. odnosno po § 1. zak. z dne 31. marca 1918, drž. zak. št. 128 domnevati, da so umrli. Pogrešance navedeno sodišče pozivlja, da naj se zglaste pri njem, ako še žive, ali naj mu dajo to kako drugače na znanje. Po preteku spodaj označenega roka in po prejemu dokazov bode sodišče razsodilo o dokazu smrti. — Vsakdo, ki bi kaj vedel o katerem teh pogrešancev, naj to sporoči sodišču ali skrbniku.

I me rojst. dan, stan in zadnje bivališče pogrešanca	Bistvene okolnosti, na katere se predlog opira	Uvedbo postopanja predlaga	Dan in opr. št. oklica	Oklicni rok poteče dne
Zlate Janez, rojen 17. 6. 1861 na Jami, miz. pomočnik v Celovcu.	Odšel leta 1890 v Celovec in od takrat ni glasu o njem	sorodnik Novak Josip	26. 8. 1931 T 55/31—2	1. 9. 1932.
Keržič France, roj. 18. 12. 1880, iz Vodice	Odšel 14. 10. 1914 kot prostak 17. pešpolka na gališko bojišče, prišel 1. 2. 1915 v rusko ujetništvo in od takrat ni glasu o njem	sestra Keržič Marija	26. 8. 1931 T 56/31—2	1. 3. 1932.
Trobeč Josip, rojen 8. 7. 1896, posestnika sin iz Setnika št. 17	Leta 1916 odšel z 10. poljsko stot. na italijansko bojišče, zadnjič pisal 10. 10. 1916, od takrat pogrešan.	brat Trobec Anton	21. 7. 1931 T 57/31—2	1. 2. 1932.
Trobeč Janez, rojen 9. 12. 1889, posestnika sin iz Setnika št. 17	Ob izbruhu svetovne vojne odšel k vojakom v Ljubljano, oddan na gališko bojišče, kjer je brez sledu izginil	brat Trobec Anton	21. 7. 1931 T 58/31—2	1. 2. 1932.
Štrojan Anton, rojen 29. 12. 1897, posestnika sin iz Smlednika 55	Kot vojak 17. peš. polka odšel leta 1915 na gališko bojišče, odkoder je zadnjič pisal 27. 8. 1915; baje je dne 5. 9. 1915 v vasi Smuškanov pri Sereti padel	sestra Štrojan Frančiška	27. 8. 1931 T 59/31—2	1. 3. 1932.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 27. avgusta 1931.

Konkurzni razglasi

Sa 15/31—2.

2535

955. Poravnalni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini prot. tvrdke P. Ladstätter & sinovi, tovarne klobukov v Domžalah.

Poravnalni sodnik Hutter Ivan, starešina okrajnega sodišča v Kamniku.

Poravnalni upravnik dr. Žvokelj Dominik, odvetnik v Kamniku.

Narok za sklepanje poravnave pri okrajnem sodišču v Kamniku dne 19. oktobra 1931 ob desetih.

Rok za oglasitev do 14. oktobra 1931 na sodišče v Kamniku.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 7. septembra 1931.Razglasi raznih
uradov in oblastev

2. No 2333/1.

2513

Vsem županstvom.

Z izvršeno sodbo okrajnega sodišča v Mariboru od 16. febr. 1931 kzp VI 3649/30 je bila izdana pod § 55 k. z. prepoved, da ne sme zahajati v krmo za dobo od 17. oktobra 1931 do 17. oktobra 1933:

Polak Matija, rojen leta 1901 v Murščaku, delavec v Očeslavskem vrhu tukajšnjega sresa.

Vsakdo, ki bi spredaj navedenemu vede postregel z opozno pijačo, bo po § 268 k. z. kaznovan.

O tem je obvestiti prebivalstvo in zlasti vse gostilničarje in točilnice opojnih pijač.

Sresko načelstvo v Ljutomeru,
dne 1. septembra 1931.

*

Štev. 3119/31.

2517

Razglas

Direkcija šum v Ljubljani oddaja na drugi pismeni ofertalni licitaciji dne 3. oktobra 1931 v petletni najem takozvano »Grassiyevo« žago (parc. št. 44/1) v Boh. Bistrici z

a) zraven spadajočo, na parc. št. 44/1 stoječo enonadstropno hišo;

b) vodno strugo (parc. št. 44/5) ter

c) okrog žage stoječimi skladišči (parc. št. 44/1, 44/2, 44/3, 960/del in 961/del).

Interesentom, ki se žele udeležiti licitacije, dajeta vsa nadaljna pojasnila glede zakupnih pogojev direkcija šum v Ljubljani ter šumska uprava v Boh. Bistrici.

Ponudbe, kolkovane s kolekom za 100.— dinarjev, se sprejemajo do 11. ure dopoldne omenjenega dne pri direkciji šum v Ljubljani, kjer morajo ponudniki vsaj eno uro prej položiti 10%—ni vadij.

Direkcija šum v Ljubljani,
v Ljubljani, dne 7. septembra 1931.

*

Št. 351/931.

2533

Razglas

Zaradi popravil se do preklica zapre banovinska cesta I. reda Rakek—Lož—Prezid—Čabar—Gašparci in to na črti Babino polje—Prezid.

Sreski cestni odbor v Čabru,
dne 9. septembra 1931.

P. Ripson:

Marsove skrivnosti

(Roman.)

Miss Alberta si je pa dala zgraditi v enem najlepših predelov notranjosti krasen grad, ki je imel samo eno napako, da je bil zelo oddaljen od ostalega sveta in je bil dostop do tega raja z morske strani izredno težak. To je bilo miss Alberti po volji, kajti tako je tu v krogu svojih prijateljev mirno in lepo živela ter vse pripravljala za največje podjetje, ki ga je kdaj podvzela človeška tehnika — za polet na Mars.

Pint in Pavel, tako je bilo Robertovemu bratu ime, sta slednjič dospela v Tio Juano ter sta se od tu napotila dalje proti posestvu miss Alberte. Pot je vodila skozi zelo zanimivo pokrajino in Pint je bil predlagal svojemu novemu znanцу, da bi jo napravila peš, kajti ne bi bilo napačno po dolgi vožnji nekoliko se sprehoditi. Pavel je ta predlog z navdušenjem sprejel, kajti vožnje je bil v istini že sit.

Odšla sta torej peš in sledil jima je Indijanec Tehi, ki je bil doma v bližnjem gorovju in ki ga je bila miss Jerkiss sprejela v svojo službo, ker so ji ga priporočali kot izredno poštenega in zanesljivega človeka. Indijanca je bila poslala miss Alberta v Tio Juano, ker ji je bil Pint brzojavil čas prihoda. Tehi je gnil pred seboj natovorjenega osla in z njim korakal kakih dvajset korakov za obema gospodoma.

Ta zelena kalifornijska pokrajina je morda eden najlepših predelov sveta. Gozdna pot je vodila preko rdečega kamena in mehkega mahovja ter se vila med vedno višjimi griči. Pri vsakem ovinku je Pavel vzklikal od začudenja, tako lepa je bila ta pokrajina in nudila je vedno nova presenečenja. Tako bujnega rastlinstva Pavel, ki je preživel vse svoje življenje v New Yorku, njega okolici, kakor tudi v Franciji, še nikoli ni bil videl. Vse drevje je imelo velikanske dimenzije. Ob robu poti so rastle ogromne kakteje in lavorike, divje mirte in magnolije in nebroj drugih dreves, katerih imen ni poznal. Vse je bilo v najpestrejšem cvetju in opojen duh je vel od vseh strani.

Vrhu nekega griča je bila stara španska trdnjava, razvalina, vsa prerastla z grmičevjem in plažičmi se rastlinami, po katerih so skakali ptiči in spuščali čudne glasove. Sploh je bil ves gozd živ, vse je gomazelo: ptiči, martinčki, kuščarji vseh velikosti in barv, veverice in kameleoni. Tu in tam so zapazili kakšno kozo, ki je smukala listje.

Najčudovitejši pogled pa je bil na vinske trte, ki so pokrivalo cele griče. Že stoletja so tu rastle divje in nihče se ni zanje brigal. Tako imenitno je tu trta prospevala v tem podnebjju, da je vse prerastla. Prinesli so jo bili prvi Spanci, ki so v 16. stoletju zasedli deželo, kajti Amerika trte tedaj še ni poznala, španki konkvistadorji pa so imeli preveliko žejo, da bi bili mogli na dolgo pot preko oceana in bivanje v Ameriki v svoje jaderne dovolj vina seboj. Zato so napravili nekaj po vsem pametnega: vzeli so mlade trte seboj ter jih za-

sadili v novi deželi. In tako se je španska trta razrastla po Mehiki, po Kaliforniji in po Južni Ameriki. Danes nihče več ne ve za imena in grobove onih, ki so bili prinesli trto, toda ta uspeva še dalje in sicer tako bogotno, da kljub svoji veliki starosti vsako leto tisočero obrodi. Ta trta je tu plezala od drevesa na drevo, se spenjala visoko v nebo in preprezala grič za gričem ter prodirala v gozdove. Na jesen se je kar lomila najzlahnejšega grozdja, ki je dajalo enako izborno vino, kot ga pride-lujejo v Španiji.

Veselo sta korakala Pint in Pavel po gozdni poti, razgovarjajoč se o tem in onem in predvsem o miss Alberti. Lahko si mislimo, da se je Pavel zanimal za bogato zaročenko svojega brata.

Naenkrat je Indijanec Tehi, ki je bil nekoliko zaostal, preplašeno kriknil. Pint je bil v tem trenutku potegnil svojo avtomatsko pištolo, ki jo je za vsak slučaj vedno nosil pri sebi, in je skočil nazaj, da vidi, kaj se je zgodilo. Pavel je tudi odhitel za Indijancem, toda njiu strah je bil nepotreben, kajti Tehi je stal poleg svojega osla popolnoma zdrav in nedotaknjen, tudi oslu se ni ničesar hudega zgodilo. Toda Tehi se je tresel kot šiba na vodi in ni mogel od nemira ziniti niti besede. Znoj mu je stal na čelu in bil je ves blede.

— To je pa res čudno, je dejal Pavel. Ali ste videli, kako so v istem trenutku odletele tudi vse ptice iz bližine, kot da bi jih bilo nekaj preplašilo.

Pint je vzel iz žepa majhno steklenico ruma in dal Indijancu, ki je strastno napravil par požirkov. Ko se je malo poživil, mu je Pint dejal:

Fabrike za špirit pod zemljo

Na alkoholne pijače, zlasti pa na špirit, so naložili skoro v vseh državah silno visoke davke; ker pa davkov nihče rad ne plačuje, zato poskušajo povsod kuhati žganje in špirit skrivaj, razni tihotapci pa spravljajo pijačo v denar. Ta kupčija navadno zelo dobro nese, dokler tihotapcev ne primejo.

Tihotapstvo s špiritom je posebno razvito v Romuniji. Tam so prejšnje leto obdavčili še po 4000—5000 vagonov špirta, l. 1930 pa samo še 22 vagonov, čeprav je jasno, da se konzum špirta ni znižal, ampak da je od leta do leta stalno raste. Na ta nedostatek so razni ljudje opozarjali že vladu g. Mironesca, in ljudje so kar javno govorili, koliko špirta se nakuha »na črno« in »pod roko«. Vedeli so povedati tudi to, da imajo fabrikanti določene kar stalne takse za uradnike, ki jim je bilo poverjeno nadzorstvo nad fabrikami: plačati je bilo treba 100.000 romunskih lejev za vagon špirta, dočim je znašal redni davek nekaj nad 1 milijon lejev... Izdelovalci špirta »pod roko« so sklenili med seboj poseben kartel, ki je določal cene in določal tudi dobičke. Špirit so prevažali na različne načine. Imeli so posebne avtomobile s cisternami, kakor jih imajo v Romuniji za prevoz petroleja, na avtomobilih pa je bilo napisano ime kakšne petrolejske družbe. Imeli so tudi sode z dvojnimi dnom na obeh straneh: ob straneh so bili sodi napolnjeni s petrolejem, na sredi pa z alkoholom. Prevažali so pa špirit tudi z luksuznimi avtomobili.

Fabrike so delale različno. Ponekod so kar na lepem odstranili plombe od kontrolnih aparatov in žgali pijačo noč in dan, potem pa so aparate zopet plombirali s ponarejenimi plombami. Nekatere fabrike pa so popolnoma prezidali za kuho špirta »pod roko«. Največja med temi fabrikami je bila fabrika »Triton« v Velikem Varadinu.

Ta fabrika je poslovala dolgo let zelo slabo in je bil konkurz že zelo blizu. Ko pa so začeli žgati špirit pod roko, so celo fabriko spodkopali in v podzemskih rovih so namestili gosto mrežo cevi, po katerih so odvajali špirit iz destilacijskih prostorov. Pod zemljo so imeli skritih tudi mnogo cistern za špirit, ki so držale vsaka po 20—30 tisoč litrov. Špirit so žgali noč in dan, »vlogo« so pa odvajali ponoči — vsak mesec na stotine hektolitrov. Svoje agente je imela fabrika po celi deželi, ki so špirit skrivali v skritih skladiščih. Prodajali pa so špirit prav dobro vsem, ki so si radi prihranili pri litru po 40—60 lejev — folika je namreč razlika v ceni za zadacen in nezadacen špirit v Romuniji.

Končno pa so finančni organi le izsledili celo organizacijo in tudi fabriko »Triton«. Takrat se je začel splošen beg iz deželi: pobegnili so ravnatelji in delavci, večinoma na Grško. Slabo pa se jim ne bo godilo, ker so odnesli s seboj težke milijone.

Škoda pa, ki jo je utrpela državna blagajna zadnja leta, cenijo na 4—5 milijard lejev!

Plače »Zvezd« v starem veku

Lastniki filmskih podjetij v Ameriki so sklenili, da bodo raznim »zvezdam« znižali njihove plače, ker visoki dohodki »zvezd« filme silno podražujejo.

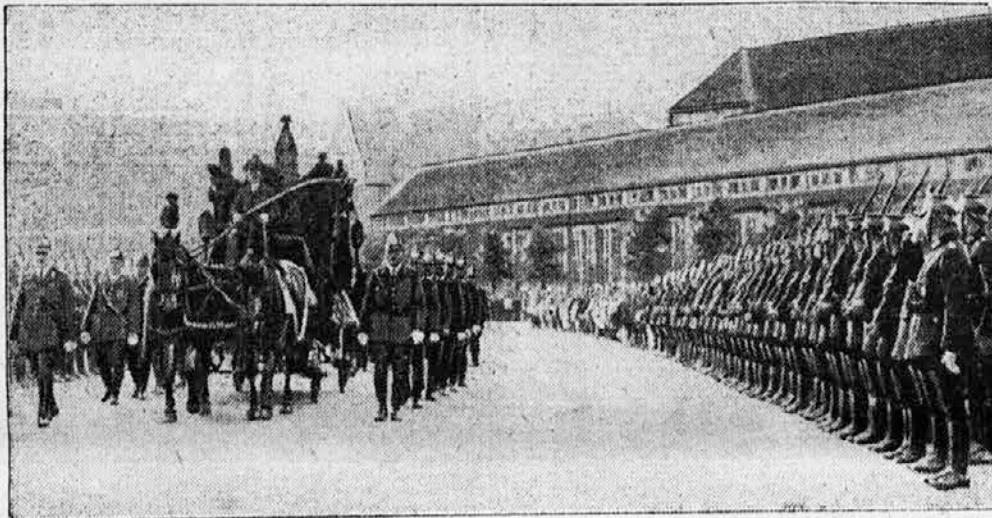
Visoke plače raznih »zvezd« pa niso nobena moderna pridobitev. Visoke plače so imeli umetniki že v starem veku. Iz nekega zgovora slavnega govornika Cicerona vemo, da je prejemal gledališki igralec na leto okoli 10 milijonov dinarjev našega denarja. Zgodovinar Makrob pa pripoveduje, da je zapustil igralec Ezop svojemu sinu skoro 40 milijonov dinarjev. Če pomislimo, da nekdanji igralci niso bili posebno varčni, potem je moral Ezop imeti jako lepe dohodke od svoje umetnosti.

Žepni robci in nogavice

Žepne robce so vpeljali jako težko. Nekdaj je veljala navada, da je žepni robec nekaj grdega, kar se v družbi ne sme niti pokazati. Žepne robce je spravila v modo šele cesarica Josipina. Ta je imela grde zobe in zato si je zakrivala

rusta z žepnim robcem; temu zgledu so sledile tudi dvorne dame.

Nogavic pa pred 200 leti še ni nosilo niti 1000 ljudi. Stroj za pletenje nogavic je iznašel že l. 1589 angleški duhovnik Lee, vendar pa je trajalo skoro 300 let, predno so postale nogavice splošno oblačilo.

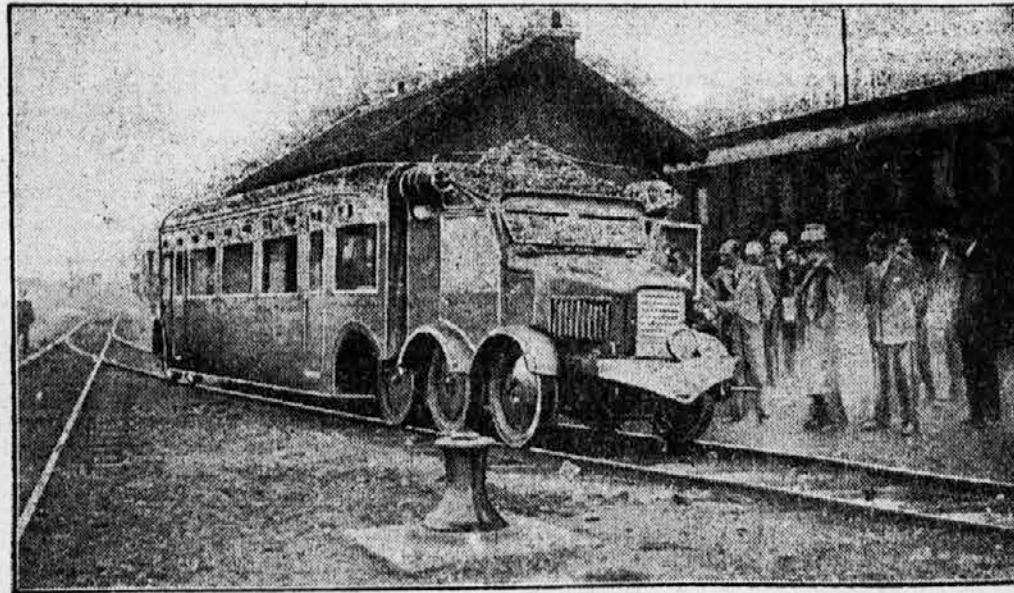
Pogreb umorjenega poljskega poslanca Holowka

Pred nekaj dnevi je bil umorjen poljski poslanec Holowko. Na sliki vidimo pogreb umorjenega poslanca. Pogreba se je udeležila vlada z maršalom Pilsudskim na čelu.

Letalec Udet pri predsedniku Hooveru

Nemškega letalca Ernesta Udet, ki se udeležuje mednarodnih letalskih tekem v Clevelandu, je sprejel predsednik Hoover v avdienci. — Na sliki so (od leve na desno): Grove, predsednik letalske zveze; letalec Orlinski (Poljak), Atcherley (Anglež), predsednik Hoover, Young (Zed. države); Williams (Anglež), Udet (Nemec), Filipowicz (Poljak) in Bernardi (Italijan).

Poizkušnja vožnja francoskega avtomobila na tračnicah

Med Parizom in Pantinom so pred kratkim poizkusili novi potniški avtomobil na tračnicah. Avtomobil je velik ko pulmanski vagon in je prevozil 5 km v 4 in pol minutah.

Zanimive novice iz Anglije

»Prager Tagblatt« poroča:

»Leta 1931. je bilo v Angliji nekaj milijonov ljudi brez posla. — Tega leta pa si je dal Douglas Fairbanks (znan filmski igralec) napraviti po sebi voščeno »pupoc«, na kateri preskuša njegov krojač njegove obleke. — Velika Britanija je dovolila svojim kolonijam odlog za plačevanje dolgov, južna Afrika pa je ta odlog odklonila in plačuje zapadle svoje dolgove redno naprej. — Tega leta so potolkli tudi rekord v izdelovanju obleke: obleko so naredili v 2 urah, 9 minutah in 46 sekundah. Toliko časa so potrebovali od striženja ovc do izgotovitve obleke. Delalo je 94 mož na materialu, 40 krojačev pa je obleko šivalo. Obleka je veljala 100 funtov (skoraj 300.000 dinarjev). — Umrljivost otrok je padla za 50 procentov. — Podrli so 18 starih jetnišnic. — V teku 10 let so sezidali v nekem londonskem predmestju 25.000 hiš. — Gospa Ashley si je dala napraviti posteljo iz stekla. — Za bolnike so izdali leta 1931. nad 108 milijonov funtov, l. 1900 pa samo 23 milijonov. — Meseca junija je prišel »muft« zopet v modo, seveda iz tančice. — V Park Lane so odprli hotel »Dorchester«. V tem hotelu stane najcenejša soba 300 dinarjev; imajo pa v njem turške kopeli, salon za lepoticenje, zrak pa obnavljajo vsakih 10 minut; med stenami pa je vdelana plutovina, da se v sobe ne sliši noben ropot. Vsa okna so obrnjena na ulico; poslopje je zidano tako, da ga ne more poškodovati niti ogenj niti potres; veljalo pa je 2 milijona funtov (skoraj 600 milijonov dinarjev).

Jubilej »električnega stola«

V Zedinjenih državah bodo te dni praznovali 40-letnico, odkar so prvič umorili nekega zločinca na električnem stolu. Ta zločinec je bil Viljem Kemmler, ki so ga obsodili na smrt zaradi umora neke ženske.

Ko se je pred 40 leti razširila po svetu vest, da bodo v Ameriki spravljali zločince na oni svet z elektriko, se je dvignila proti tej nenavadni metodi usmrčitve vsa angleška javnost. Tudi električne družbe so nasprotovale, ker so se bale, da bo postala elektrika, ki se je baš takrat začela najbolj širiti, pri ljudeh zelo sovražena. Vsi protesti pa niso nič pomagali in »električni stol« je v Ameriki še dandanes v navadi.

Trikratna svetilna moč električnih žarnic

Moderna svetlobna tehnika se je že dolgo pečala in se še peča z vprašanjem, kako bi se dala svetilna moč električnih žarnic zvišati brez večje uporabe toka. Na Dunaju so tehniki dosegli na tem polju že prav lep uspeh. Iznašli so namreč pripravo, ki se da pritrditi brez posebne umetnosti na vsako žarnico; ta priprava pa znatno zvišuje svetilno moč vsake žarnice.

Aparat obstoji iz steklenega obročka, ki ima prizmatičen prerež. Ena ploskev je odkrivena na poseben način, da tvori z drugimi ploskvami natančno preračunan kot. Ta obroček zbira svetlobne žarke, ki izžarevajo iz žice v žarnici in jih odbija in razstresa popolnoma. Aparat torej ne deluje samo kot reflektor, ampak zvišuje celotno svetilnost žarnic. Stekljeni obroček se da pritrditi na vsako žarnico z žico.

Aparat so preskusili na tehnološkem obrtnem muzeju na Dunaju in tam so ugotovili, da sveti žarnica trikrat svetlejšje kakor brez aparata. Ker aparat tudi ni drag, upajo, da ga bodo začeli kmalu splošno rabiti.

Za kratek čas

Neka gospa kaže povabljenim gostom svojega prvorojenca:

»O, kako je lep — čisto tak je kot njegov oče!«

»To je le posledica vročine,« pravi mati.

»Drugače gleda zelo ljubko in prijazno.«